

ДОКЛАД

за

оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Възложител:
„Лъч Трейд“ ЕООД

Юли, 2025 г.

Изготвили доклада:

П. Пандърски, магистър еколог

(Подпис)

Д. Тодоров, магистър биолог

(Подпис)

С. Салапатийска, магистър еколог

(Подпис)

К. Велев, магистър биолог

(Подпис)

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Анотация на плана.....	7
2. Описание на характеристиките на други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания план могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитена зона BG0000194 "Река Чая"	9
3. Описание на елементите на плана, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитена зона BG0000194 "Река Чая"	13
4. Описание на защитена зона BG0000194 "Река Чая", местообитанията, видовете и целите на опазването им и тяхното отразяване (отчитане) при изготвянето на плана	15
5. Описание и анализ на степента на въздействие на плана върху предмета и целите на опазване на защитена зона BG0000194 "Река Чая"	21
а) описание и анализ на въздействието на плана върху типовете природни местообитания и видовете - предмет на опазване от защитената зона.....	27
б) описание и анализ на въздействието на плана върху целостта на защитената зона с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.), както по време на реализацията на плана, така и при експлоатацията на засегнатата от него територия	49
6. Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяването на плана върху защитена зона BG0000194 "Река Чая" и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитената зона в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки..	53
7. Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитена зона BG0000194 "Река Чая", включително нулева алтернатива	54
8. Картен материал с местоположението на територията засегната от плана спрямо защитена зона BG0000194 "Река Чая" и нейните елементи	56
9. Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразно критериите по чл. 22...	56
10. Наличие на обстоятелства по чл. 33 ЗБР, включително доказателства за това и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 от ЗБР - когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на защитена зона BG0000194 "Река Чая" ще бъде значително увреден от реализирането на плана и че не е налице друго алтернативно решение.....	57
11. Информация за използваните методи на изследване, включително времетраене и период на полеви проучвания, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация	58

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

12. Документи по чл. 9, ал. 2 и 3.....	58
13. Използвани източници на информация.....	58
13.1. Нормативни документи	59
13.2. Литература	59
13.3. Електронни източници.....	60

Съкращения използвани в доклада

ДВ	Държавен вестник
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Екологична оценка
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗДОИ	Закон за достъп до обществена информация
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НТП	Начин на трайно ползване
НУРИОС	Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони
ОВОС	Оценка на въздействие върху околната среда
ПИ	Поземлен имот
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ПС	Природозащитно състояние
ПУП-ПРЗ	Подробен устройствен план с План за регулация и застрояване
РИОСВ	Регионалната инспекция по околната среда и водите
СФ	Стандартен формуляр на защитена зона
ФтЕЦ	Фотоволтаична електроцентрала

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

Списък на фигурите:

Фигура 1. Карта с местоположение на териториалния обхват на плана, спрямо най-близките населени места и физико-географските характеристики на района

Фигура 2. Карта с местоположението на ПИ 40004.111.8 и 33 BG0000194 „Река Чая”

Фигура 3. Карта с местоположение на защитена BG0000194 „Река Чая“

Фигура 4. Снимков материал с изглед към рудерална растителност върху нарушен терен в ПИ 40004.111.8

Фигура 5. Снимков материал с изглед към рудерална растителност върху нарушен терен в ПИ 40004.111.8

Фигура 6. Снимков материал с изглед към рудерална растителност в централната част на ПИ 40004.111.8

Фигура 7. Снимков материал с изглед към рудерална растителност върху нарушен терен в ПИ 40004.111.8

Фигура 8. Снимков материал с изглед към депонирани отпадъци в съседен на ПИ 40004.111.8 имот – ПИ 36676.123.396

Фигура 9. Снимков материал с изглед към запазена тревна покривка с характеристиките на пасище в съседен на ПИ 40004.111.8 имот – ПИ 36676.123.396

Фигура 10. Снимков материал с изглед към нарушен от добив на баластра терен в съседен на ПИ 40004.111.8 имот – ПИ 40004.111.9

Фигура 11. Снимков материал с изглед към съществуващ пътен достъп минаващ през централната част на ПИ 40004.111.8

Списък на таблиците:

Таблица 1. Инвестиционни предложения, планове и програми, имащи кумулативен ефект с разглеждания план, върху защитена зона BG0000194 "Река Чая"

Таблица 2. Типове природни местообитания, предмет на опазване в защитена зона BG0000194 „Река Чая“ и оценка на зоната за тях

Таблица 3. Животински видове, предмет на опазване в защитена зона BG0000194 „Река Чая“ и оценка на зоната за тях

Таблица 4. Отрицателни въздействия върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“

Таблица 5. Положителни въздействия върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“

Таблица 6. Сметчаващи мерки за намаляване на въздействието от реализирането на Плана върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“ и предмета на опазването ѝ

Настоящият доклад е изготвен съгласно *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)*, обнародван в Държавен вестник (ДВ) бр. 77 от 9 август 2002 г. и последно изменен в ДВ бр. 70 от 20 август 2024 г. и *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за*

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (НУРИОС), обнародвана в ДВ бр. 73 от 11 септември 2007 г. и последно изменена и допълнена в ДВ бр. 106 от 15 декември 2021 г., както и съгласно Решение на Регионалната инспекция по околната среда и водите – Пловдив с № ПВ-ЕО-22/2023 г.

1. Анотация на плана

Разглежданият план е свързан с промяна предназначението на земеделска земя в такава за неземеделски нужди и изготвяне на Подобен устройствен план с План за регулация и застрояване (ПУП-ПРЗ) с цел осъществяване на изграждането на фотоволтаична електроцентрала (ФТЕЦ).

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Възложител: „Лъч Трейд“ ЕООД

Териториалният обхват на промяната обхваща поземлен имот (ПИ) 40004.111.8, с площ от 192 849 м² (19,28 ха), намиращ се в местност „Капсида“, землището на с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, с вид територия Земеделска, категория 10, НТП „Друг вид поземлен имот без определено стопанско предназначение“.

Фигура 1. Карта с местоположение на териториалния обхват на плана (ПИ 40004.111.8 - със син контур), спрямо най-близките населени места и физико-географските характеристики на района

Предвижда се след провеждане на необходимите процедури да се реализира изграждане на мрежова фотоволтаична централа с обща инсталирана мощност 12 000 kWp, разположена на 18 2000 м² в ПИ 40004.111.8, включваща и два трафопоста.

Произведената електроенергия ще се преобразува в променливотокова посредством инвертори. Генерираната електрическа енергия от фотоволтаичните панели ще се отдава към електро-разпределителната мрежа на „Електроразпределение Юг“ ЕАД.

Реализацията на плана не засяга повърхностни водни обекти. Строителството и експлоатацията на фотоволтаичните съоръжения не налага водоснабдяване и не е свързано с формирането на отпадъчни води. За персонала по време на строителство и поддръжката на съоръженията ще се ползва химическа тоалетна. Дъждовните води ще се оттичат в зелените площи.

Реализацията на плана и последващата планирана дейност по изграждане на фотоволтаична централа не е свързана с необходимост от електрозахранване на обекта. При възникване на необходимост от електрическа мощност по време на експлоатационния период тя ще бъде набавяна от произведената такава.

Достъпът до централата ще се осъществява чрез съществуващ близък полски път.

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Възложител: „Лъч Трейд“ ЕООД

Поземлен имот 40004.111.8, попада изцяло на територията на защитена зона (33) BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

Фигура 2. Карта с местоположението на ПИ 40004.111.8 (със син контур) и 33 BG0000194 „Река Чая“ (със зелени щрихи)

2. Описание на характеристиките на други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания план могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитена зона BG0000194 "Река Чая"

Защитена зона BG0000194 "Река Чая" попада в териториалния обхват на РИОСВ – Пловдив. В анализа за кумулативното въздействие от реализирането на разглеждания план е използвана наличната информация за ИП и ППП имащи сходен ефект с него, публикувана в публичните регистри по ОВОС и ЕО към март 2024 г.

Съгласно параграф 3, т. 10 от Наредбата за ОС, „кумулятивни въздействия“ са въздействия върху околната среда, които са резултат от увеличаване ефекта на оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът от други минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, независимо от кого са осъществявани тези планове, програми и проекти/инвестиционни предложения. Кумулативните въздействия

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Възложител: „Лъч Трейд“ ЕООД

могат да са резултат от отделни планове, програми и проекти/инвестиционни предложения с незначителен ефект, разглеждани сами по себе си, но със значителен ефект, разглеждани в съвкупност, и реализирани, нееднократно в рамките на определен период от време.

Въздействията върху местообитанията и видовете обект на защита, могат да бъдат категоризирани в две основни групи – преки и косвени въздействия. Пряко въздействие ще бъде наблюдавано, когато се реализират дейности свързани с текущата урбанизация и преди всичко застрояването. В зависимост от тяхната интензивност, те могат в различна степен да доведат до унищожаване или увреждане на хабитати, смъртност на индивиди и прогонване от техни местообитания. Друга част от дейностите имат по-скоро косвен ефект върху биоразнообразието, те се изразяват предимно в безпокойство на животните и нарастване на риска от възникване на инцидентни замърсявания и пожари.

По-долу са представени обобщени резултати от направените изчисления по отношение на пряко отнемане на територии, свързани с реализацията на ППП/ИП. В тях не са включени горскостопански програми свързани с извеждане на сечи, почвоподготовка, залесяване; други планове, които не водят до промяна на начина на трайно ползване на имотите и трайно увреждане на местообитания в защитените зони; рехабилитация на пътища и друга съществуваща инфраструктура язовири, речни корита или извършване на дейности във вече съществуващи обекти. На практика те не са свързани с отнемане на нови територии от ЗЗ или намаляване на опазваните местообитания. Следователно в изчисленията са включени само ППП/ИП, чиято реализация е свързана с пряко отнемане на територии от ЗЗ и съответно възможност за пряко въздействие върху предмета и целите на опазване.

Към момента, на база наличната ни информация, на територията на цялата **ЗЗ BG0000194 "Река Чая"** са одобрени ИП, планове и програми с обща площ **104,51 ха (16,05 %** от площта на защитената зона), които имат за цел урбанизация, застрояване и извършване на трайни промени на територията (Таблица 1).

Таблица 1. Инвестиционни предложения, планове и програми, имащи кумулативен ефект с разглеждания план, върху защитена зона BG0000194 "Река Чая"

№	Наименование на ИП/плана	Адм. документ /номер на досие	Издадено от	Местоположение	Площ (ха)
1	Балсатриера за добив на инертни материали за производство на пясъци за строителни разтвори, чакъли за бетони и баластра за пътни настилки в находище "Яковия чифлик", землище	№ 2-2/2010г.	МОСВ	кв. Долни Воден, гр. Асеновград, община Асеновград	37,18

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

	кв.Долни Воден - гр.Асеновград, Област Пловдивска				
2	„Депо за неопасни и опасни отпадъци: смяна предназначението на клетка 1 за депонирание на неопасни промишлени отпадъци в клетка за депониране на опасни промишлени отпадъци”	ПВ-ОВОС- 204-2018	РИОСВ – Пловдив	с. Катуница, община Садово, област Пловдив	7,63
3	Удвояване на участъци от ж.п. линия Крумово - Свиленград - Турска граница	МОСВ- ОВОС-8-2022	МОСВ	с. Ягодово, с. Крумово, община Родопи и с. Катуница, община Садово, област Пловдив	1,0
4	Изграждане на кариера за добив на баластра в концесионна площ „Латевото” (172,035 дка)	2-II/2016	РИОСВ – Пловдив	с. Крумово, община Родопи, област Пловдив	7,86
5	Изграждане на кариера за добив на баластра в концесионна площ „Кацара” (235,534дка)	1 - I/2018 г.	РИОСВ – Пловдив	с. Ягодово, с. Крумово, община Родопи и с. Катуница, община Садово, област Пловдив	3,2
6	Изграждане на кариера за добив на подземни богатства (баластра) в находище „Стоянчова чешма”	7-V/2009 г.	РИОСВ – Пловдив	с. Катуница, община Садово, област Пловдив	24,32
7	Концесия за добив на подземни богатства – строителни материали – пясъци и чакъли	-	РИОСВ – Пловдив	кв. Долни Воден, гр. Асеновград, община Асеновград	13,9

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Възложител: „Лъч Трейд“ ЕООД

	от находище „Чифлика”				
8	Концесия за добив на строителни материали „Чайръка” - пясъци и чакъли, по карьерен способ	-	РИОСВ – Пловдив	кв. Долни Воден, гр. Асеновград, община Асеновград	7,05
9	Изработване на проект на Подробен устройствен план-план за регулация и застрояване (ПУП – ПРЗ) за част от поземлен имот с идентификатор 87240.40.221, местност „Беговица“, село Ягодово, община Родопи, област Пловдив за смяна на предназначението на земеделска земя за неземеделски нужди, с цел „Проектиране и изграждане на компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци на територията на община „Родопи“.	ПВ-11-ЕО/2019	РИОСВ – Пловдив	с. Ягодово, община Родопи, област Пловдив	2,37
Общо засегната площ от ЗЗ BG0000194 "Река Чая"		104,51 ха			

Дейностите разглеждани в настоящия доклад целят осъществяването на инфраструктурно енергийно строителство (изграждане на ФТЕЦ) на площ от около 18,2

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Възложител: „Лъч Трейд“ ЕООД

ха в имот с обща площ от 19,3 ха. За целите на настоящия доклад се приема за засегната цялата площ на имота, която представлява 2,96% от 33 BG0000194 "Река Чая".

Приблизително 7,5 ха от ПИ 40004.111.8 попада в територия вече преминала процедура по гл. 6 от ЗООС и ОС с положителни решения (Изграждане на кариера за добив на баластра в концесионна площ „Латевото”, Решение № 2 – П/2016 год. на РИОСВ – Пловдив), поради което тази площ отпада от кумулативното въздействие от разглеждания план, и общата му тежест на засягане на територията на зоната се оценява на **11,8 ха**, или **1,81%**.

3. Описание на елементите на плана, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитена зона BG0000194 "Река Чая"

Разглежданият план е свързан с промяна предназначението на земеделска земя в такава за неземеделски нужди и изготвяне на ПУП-ПРЗ с цел осъществяване на изграждането на ФТЕЦ в ПИ 40004.111.8.

Реализирането на плана е свързано с пряко засягане на 33 BG0000194 „Река Чая“ и предмета на опазването ѝ, посредством осъществяване на изграждането на ФТЕЦ и последващата я експлоатация, чрез:

- **Подготовка на терена и строителство на структурите**

За целта ще се използва специализирана строителна техника, която ще се придвижва по съществуващ полски път достигащ до северната част на ПИ 40004.111.8. Строителството ще е ограничено до полагането на носещите метални конструкции с модулите, както и локалното изграждане на два трафопоста. При изграждането на ФТЕЦ ще се приложат най-новите и модерни технологии в сектора – изграждането на металните конструкции с фотоволтаичните панели ще е без бетонови фундаменти, а с фиксирани към терена ЖП траверси, като по този начин се избягва разкопаването на земната повърхност и изграждане на бетонови основи.

Изкопните дейности за полагането на кабелна мрежа ще са минимални до 0,80 м дълбочина (поради модернизацията на проекта и използвания нов метод, при който по-голямата част от кабелната мрежа се поставя в метални скари под панелите върху траверсите). Ще се спазва стриктно изискването за отделяне и запазване на наличния хумусен слой. Съхраняването на отнетия хумус ще става непосредствено до изкопа и ще се използва като повърхностен пласт при обратно засипване и възстановяване нивото на терена.

Предвидените строителни дейности не предполагат провокиране на ерозионни процеси. Площта под фотоволтаичните панели няма да се покрива с трайна настилка и инертни материали. В по-голямата си част теренът ще се оформи с ниска тревна покривка. При монтажа на съоръженията ще се вземат предвид необходимите отстояния от заливаемата ивица на р. Чепеларска.

Предвижда се, строителството да бъде осъществено в най-кратки срокове и по възможност извън активния вегетативен и размножителен период.

Всички строителни и съпътстващи ги дейности ще се извършват само в рамките на строителните площадки, без да се засягат съседни имоти и местообитания.

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

Въздействието ще засегне почти цялата площ на ПИ 40004.111.8 (18,2 ха), като се очаква загуба и модифициране на рудералното тревисто местообитание налично към момента на тази територия. Не се очаква засягане на природни местообитания предмет на опазване от 33 BG0000194 „Река Чая“, поради липсата на такива в имота.

По време на строителството, за кратък период от време, ще се образува шумово замърсяване, което ще създава дискомфорт в близките околности на работните площадки (до около 200 м). Тъй като обектите ще се реализират в район със засилено антропогенно присъствие, животинските видове, които го обитават към момента са привикнали към него, включително с шума от такъв характер, поради което строителството в този аспект не се очаква да окаже съществено негативно въздействие върху чувствителната фауна в околността, която и към момента е избегнала до голяма степен района.

В близост с ПИ 40004.111.8 се намира действаща баластриера, което е свързано с повишено ниво на шумовото замърсяване от години. Преминаващата с голяма честота в близост до имота транспортна техника от баластриерата е създавала условия за шумово натоварване и безпокойство и върху фауната в района на плана. Част от ПИ 40004.111.8 е бил използван за нерегламентиран добив на инертни материали в миналото, като такива опити е възможно да има и към момента. Имотът е разположен на около 200-600 м от летище „Пловдив“, което допълнително оказва дълготрайно влияние върху шумовото натоварване в района.

Засягането на територията на ПИ 40004.111.8, макар и немалка по площ, както и шумовото натоварване по време на строителството, не биха оказали значително отрицателно въздействие върху 33 BG0000194 „Река Чая“, поради наличните и към момента нарушени терени в нея и засиленото човешко присъствие, вследствие на преминаващ в близост техника от съседна баластриера и действаща транспортна инфраструктура с голяма посещаемост.

• Експлоатация на структурите

По време на експлоатацията ще се извършват само поддържащи дейности – основно ремонт на елементите. Управлението на инсталацията ще се осъществява от система за енергиен мениджмънт, която да позволява локален и дистанционен мониторинг, както и контрол на актуалното състояние; натрупване и обработка на статистически данни; подаване на алармени нива по електронен път при отклонение от нормалните параметри или възникване на авария. Охраната на централата ще се извършва дистанционно, без наличие на персонал. В резултат се очаква единствено ограничено по обхват, временно шумово замърсяване, със значително по-малки сила и интензитет, в сравнение с периода на строителство, свързано с епизодично присъствие на неголям брой хора.

При обособяването на ФТЕЦ като самостоятелна структура се очаква намаляване на посещаемостта в района на имота, която към момента е свързана със завишено шумово натоварване.

Разположението на засегнатата от ФТЕЦ площ в район с налично човешко присъствие не предполага значително увеличаване на влиянието на шумовото замърсяване върху фауната в района. Очакваното намаляване на посещаемостта на района ще благоприятства понижаването на шумовото въздействие налично към момента.

Във връзка с гореизложеното се очаква, че реализацията на ФТЕЦ, включваща строителството и експлоатацията, няма да окаже значително отрицателно въздействие върху защитена зона BG0000194 "Река Чая", поради следните причини:

- засегнатата територия от зоната, въпреки относително по-голямата площ (2,96% от площта на зоната), към момента е със силно нарушени природни характеристики от години. Реализирането на ФТЕЦ се очаква да намали шумовото замърсяване и да възстанови до известна степен естествените характеристики на тревната покривка. Липса на засягане на типични (ключови) местообитания на видове;
- периферно териториално засягане на защитената зона. Засегнатият имот е разположен по западната граница на зоната, като източно от него (покрай река Чепеларска) ще бъде запазена естествената тревна покривка, с близки характеристики до пасище, намираща се в съседен, незасегнат имот – ПИ 36676.123.396. Това ще даде възможност за запазване на коридорните функции на зоната.
- липса на засягане на природни местообитания, предмет на опазване от ЗЗ BG0000194 "Река Чая", поради отсъствие на такива в разглеждания обхват на въздействие;
- щадящо по технология строителство, с минимално въздействие върху терена;
- създаване и поддържане на тревна покривка в по-голямата площ на засегнатия имот, с подобрени характеристики за някои животински видове, в сравнение с наличната към момента рудерална такава;
- наличие в околността на антропогенно присъствие, със значително по-голямо отрицателно въздействие върху фауната в района;
- изпълнението на редица мерки, които биха намалили въздействието върху фауната в района, и
- използване на съществуваща пътна инфраструктура.

4. Описание на защитена зона BG0000194 "Река Чая", местообитанията, видовете и целите на опазването им и тяхното отразяване (отчитане) при изготвянето на плана

Защитена зона BG0000194 „Река Чая“ е обявена със Заповед на Министъра на околната среда и водите с № РД-688 от 25-ти август 2020 г, обнародвана в Държавен вестник (ДВ), бр. 80 от 11-ти септември 2020 г.

Определена е, като тип “В” – защитена зона по Директива 92/43/ЕИО за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна. Общата ѝ площ е 651,0414 ха. Попада изцяло в Континенталния биогеографски регион. Обхваща течението на река Чепеларска (р. Чая) и прилежащите терени в близост до бреговете ѝ от северните окрайнини на гр. Асеновград до вливането ѝ в р. Марица.

Зоната е разположена на териториите на 1 област и 3 общини: област Пловдив – общини Асеновград, Родопи и Садово.

Фигура 3. Карта с местоположение на защитена BG0000194 „Река Чая“ (със зелен фон)

Съгласно стандартния формуляр (СФ) на защитена зона BG0000194 „Река Чая“ територията ѝ е с хабитатно покритие от следните класове:

- N06 (вътрешни водни тела - застояла вода, течаща вода): 5,0%;
- N09 (сухи ливади, степи): 68,0%;
- N15 (други обработваеми земи): 12,0%;
- N16 (широколистни листопадни гори): 1,0 %;
- N21 (негорски площи, заети с растителни видове, включително градини, лозя, трайни насаждения и др.): 3,0%, и
- N23 (други земи, включително градове, села, пътища, места за отпадъци, мини, индустриални обекти и др.): 11,0%.

Съгласно Заповедта за обявяване на защитена зона BG0000194 „Река Чая“, предмет на опазване са 2 типа природни местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и 15 местообитания на видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР, съответно от Приложения I и II на Директива 92/43/ЕИО.

Данни за състоянието им според СФ на зоната са дадени в таблици 2 и 3.

Таблица 2. Типове природни местообитания, предмет на опазване в защитена зона BG0000194 „Река Чая“ и оценка на зоната за тях (Източник: Стандартен формуляр на зоната, актуализиран през 11.2021 г.)

Типове природни местообитания от Приложение I на ЗБР	Оценка на зоната
--	------------------

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

Код и име	Площ (ха)	Представителност	Относителна площ	Степен на опазване	Цялостна оценка
92A0 Крайречни галерии от <i>Salix alba</i> и <i>Populus alba</i>	50,21	В	В	С	С
92D0 Южни крайречни галерии и храсталаци (<i>Nerio-Tamaricetea</i> и <i>Securinegion tinctoriae</i>)	7,71	В	В	В	В

Легенда:

Представителност: **А** – отлична; **В** – добра; **С** – значителна.

Относителна площ (площта на природното местообитание в зоната, отнесена към общата площ, на която местообитанието е представено в страната): **А** - $100 \geq p > 15\%$; **В** - $15 \geq p > 2\%$; **С** - $2 \geq p > 0\%$.

Степен на опазване (съхранение): **А** – отлично; **В** – добро; **С** – средно или намалено.

Цялостна оценка (стойност): **А** – отлична; **В** – добра; **С** – значима.

Таблица 3. Животински видове, предмет на опазване в защитена зона BG0000194 „Река Чая“ и оценка на зоната за тях (Източник: Стандартен формуляр на зоната, актуализиран през 11.2021 г.)

Вид - код и име	Популация в зоната					Оценка на зоната			
	Тип	Численост		Единица	Категория на плътността	Популация	Опазване	Изоляция	Цялостна оценка
		Мин.	Макс.						
Бозайници (Mammalia)									
1307 Остроух нощник (Myotis blythii)	p	11	50	i	C	C	B	C	C
1324 Голям нощник (Myotis myotis)	p	11	50	i	C	C	B	C	C
1335 Лалугер (Spermophilus citellus)	p	3	3	c	V	C	C	C	B
1355 Видра (Lutra lutra)	p	5	10	i	-	C	C	C	C
2635 Пъстър нор (Vormela peregusna)	p	–	–	–	P	C	B	C	B
Влечуги (Reptilia)									
1220 Обикновена блатна костенурка (Emys orbicularis)	p	1	1	l	V	C	A	C	B
Земноводни (Amphibia)									

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

1171 Голям гребенест тритон (<i>Triturus karelinii</i>)	p	–	–	l	P	C	A	C	B
1188 Червенокоремна бумка (<i>Bombina bombina</i>)	p	–	–	l	P	C	A	B	B
1193 Жълтокоремна бумка (<i>Bombina variegata</i>)	p	–	–	l	P	C	A	B	A
Риби (Pisces)									
5088 Маришка мряна (<i>Barbus cyclolepis</i>)	p	–	–	–	C	C	B	C	C
1149 Обикновен щипок (<i>Cobitis taenia</i>)	p	4 910	4 910	i	R	C	C	B	C
1146 Балкански щипок (<i>Sabanejewia aurata</i>)	p	337	337	i	V	C	A	C	A
Безгръбначни (Invertebrates)									
1083 Бръмбар рогач (<i>Lucanus cervus</i>)	p	–	–	–	R	C	C	C	C
1016 Вертиго (Дезмолинов спираловиден охлюв) (<i>Vertigo moulinsiana</i>)	p	–	–	i	R	C	A	A	A
1014 Вертиго (Тесноустен спираловиден охлюв) (<i>Vertigo angustior</i>)	p	–	–	i	R	C	A	A	A

Легенда:

Тип: **p** – местни популации (намират се в зоната през цялата година - немигриращи видове или растения, постоянна популация от мигриращи видове);

Единица: **c** – брой колонии; **i** – брой индивиди; **l** – брой находища;

Категория на плътността: **C** – обичайни; **R** – редки; **V** – много редки; **P** – налични;

Популация (представителност) (размер и плътност на популацията на вида, обитаваща зоната, в сравнение с популациите, представени в границите на националната територия): **A** – отлична; **B** – добра; **C** – значителна; **D** – незначително наличие;

Опазване (степен на съхранение на характерните особености на природните местообитанията, които са важни за разглежданите видове, и възможности за възстановяване): **A** – отлично; **B** – добро; **C** – средно или намалено;

Изоляция (степен на изолация на популацията, присъстваща в зоната по отношение на естествения обхват на видовете): **A** – (почти) изолирана популация; **B** – неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение; **C** – неизолирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение;

Цялостна оценка (стойност): **A** – отлична; **B** – добра; **C** – значима.

Целите, за които е обявена защитена зона BG0000194 „Река Чая“ са описани в Заповед на Министъра на околната среда и водите с № РД-688 от 25-ти август 2020 г.:

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

- опазване и поддържане на типовете природни местообитания, посочени в таблица 2, местообитанията на посочените в таблица 3 видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в Континенталния биогеографски регион;
- подобряване на структурата и функциите на природните местообитания, посочени в таблица 2;
- подобряване на местообитанията на вида Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*);
- при необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, посочени в таблица 2, местообитания на посочени в таблица 3 видове и техни популации.

Приоритетни за опазване в защитената зона са типовете природни местообитания и видовете, за които са определени цели за подобряване.

Съгласно СФ на защитена зона BG0000194 „Река Чая“, заплахите, натиска и дейностите с въздействие върху нея са отразени в таблици 4 и 5.

Таблица 4. Отрицателни въздействия върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“ (Източник: Стандартен формуляр на зоната, актуализиран през 11.2021 г.)

Заплахи и натиск (код и вид)	Замърсяване (код и вид)	Външно/вътрешно за зоната
<u>Въздействия с голяма важност</u>		
A01 Култивиране	-	външно
A03 Косене върху тревни площи	-	вътрешно
E01 Урбанизирани райони, обитавани от човека	-	външно
E03 Зауствания	-	вътрешно
F02.03 Риболов за отдих	-	вътрешно
F03.01 Лов	-	външно
J02.05.02 Променящи структури на вътрешните водни течения	-	вътрешно
J02.12 Диги, насипи, изкуствени плажове, общо	-	вътрешно
<u>Въздействия със средна важност</u>		
A04 Паща	-	вътрешно
B	-	външно
D01.02 Пътища, шосета	-	външно
F02.01.02 Улов с мрежи	-	вътрешно
H	-	външно

Таблица 5. Положителни въздействия върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“ (Източник: Стандартен формуляр на зоната, актуализиран през 2021 г.)

Заплахи и натиск (код и вид)	Замърсяване (код и вид)	Външно/вътрешно за зоната
<u>Въздействия със средна важност</u>		
A04 Паща	-	вътрешно

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

Съгласно Заповедта на Министъра на околната среда и водите с № РД-688 от 25-ти август 2020 г, в границите на защитена зона BG0000194 „Река Чая“ се забранява:

- провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища;
- движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;
- отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива в урбанизирани територии и в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети, при бедствия и аварии и за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете предмет на опазване от защитената зона;
- промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива;
- премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици заети, с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива;
- търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали); забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;
- употреба на пестициди, минерални, листоподхранващи и микроторове, както и на биологично активни вещества, които не са получили биологична и токсикологична регистрация от специализираните комисии и съвети към Министерството на земеделието, храните и горите, Министерството на здравеопазването и Министерството на околната среда и водите;
- употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба освен при каламитет и епифитотия;
- използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Възложител: „Лъч Трейд“ ЕООД

тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

- използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;
- палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;
- извеждане на сечи в природните местообитания, предмет на опазване от защитената зона, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии и за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете предмет на опазване от защитената зона.

При изготвянето на настоящия доклад са взети предвид всички налични на авторите данни за състоянието на природните местообитания и тези на видовете, предмет на опазване от защитена зона BG0000194 „Река Чая“, включително теренни проучвания, като тази информация е използвана за анализиране на параметрите на плана и евентуалните въздействия от него върху защитената зона, като цяло, и върху всеки един от компонентите ѝ, предмет на опазване.

5. Описание и анализ на степента на въздействие на плана върху предмета и целите на опазване на защитена зона BG0000194 "Река Чая"

При описанието и анализа на степента на въздействие на Плана върху предмета и целите на опазване на 33 BG0000194 „Река Чая“ са взети предвид наличните данни от страницата на Натура 2000 към сайта на МОСВ:

<https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App>, както и други релевантни документи за природните местообитания и видовете, касаещи зоната. За предварителна преценка относно налични местообитания в засегнатия терен са използвани и пространствени данни (.shp-шейп файлове в координатна система WGS 1984 UTM Zone 35N) получени от МОСВ и в последствие анализирани със софтуер QGIS v.3.18. За уточняване на границите на защитената зона са използвани пространствени данни от досиетата ѝ в горепосочената интернет страница на МОСВ.

При извършването на оценката за степента на въздействие на разглежданата промяна върху природните местообитания и тези на животинските видове, предмет на опазване от зоната, са взети под внимание данни за местоположението им, представителността и природозащитното им състояние (ПС), както и данни от Проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", други релевантни документи и лична информация. Крайните заключения са извършени основно на база реалното състояние на изследвания терен, проучено при теренните посещения и експертна оценка за очакваните въздействия и последици от разглежданата промяна.

Използвана е и информация от документ в процес на одобряване от МОСВ, касаещ Специфични природозащитни цели за типовете природни местообитания и за видовете, обект на опазване в зоната.

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

При оценката за срещаемостта на видовете на база местообитания са взети предвид представителните такива за всеки вид, имащи значение за популацията му, като не са взети под внимание инцидентните срещи на отделни индивиди в нетипични за вида местообитания.

При териториална отдалеченост на местообитание спрямо местоположението и функциите на засегнатия терен приемаме, че не съществува въздействие върху него от реализирането му. За всички останали случаи се придържаме към подхода за оценка на влиянията и заплахите, използван в схемите за мониторинг на видовете, предмет на опазване от мрежата Натура 2000. Съгласно него се използват следните скали за оценка:

А) Време на действие:

- действа понастоящем: стойност 3;
- възможно е да въздейства за кратък период (период от 6 години): стойност 2;
- възможно е да въздейства за дълъг период (период от 12 - 24 години): стойност 1;
- действие в миналото с малка вероятност да се повтори: стойност 0.

Б) Обхват:

- (почти) цялата популация/площ на местообитанието (>90%): стойност 3;
- по-голямата част от популацията/площта на местообитанието (50 - 90%): стойност 2;
- част от популацията/площта на местообитанието (10 - 50%): стойност 1;
- ограничен брой индивиди/малка площ на местообитанието (<10%): стойност 0.

В) Интензивност :

- бързо влошаване (>30% за 10 години): стойност 3;
- умерено влошаване (10 - 30% за 10 години): стойност 2;
- бавно влошаване (1 - 10% за 10 години): стойност 1;
- слабо влошаване (< 1% за 10 години): стойност 0.

Импактна оценка на влияние/заплаха = А + Б + В. Получените импактни оценки се тълкуват, както следва:

- ниска обща стойност: 0 – 3 (= незначително въздействие);
- средна обща стойност: 4 – 5 (= средно въздействие);
- висока обща стойност: 6 – 7 (= значително въздействие);
- много висока обща стойност: 8 – 9 (= значително въздействие).

Предвид настоящото оценяване на дейностите, цел на реализирането от Плана, които се предполага да бъдат осъществени със сигурност, оценката за време приемаме константно за (3).

Оценките за обхват и интензивност са индивидуални за всеки конкретен случай, в зависимост от процента на засягане.

Пример 1: при засягане от промяната на местообитание/популация равняваща се на 0,5% от тези в зоната оценката на въздействието се формира по следния начин: А (стойност 3) + Б (стойност 0) + В (стойност 0) = ниска обща стойност (3) (= незначително въздействие).

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

Пример 2: при засягане от промяната на местообитание/популация равняваща се на 15% от тези в зоната оценката на въздействието се формира по следния начин: А (стойност 3) + Б (стойност 1) + В (стойност 0) = средна обща стойност (4) (=средно въздействие).

Особено важно значение за регистриране на базовото състояние и впоследствие правилното извършване на оценките на въздействие имат теренните посещения, които бяха извършени през 2023 г. и 2024 г., като главната им целта беше да се определи на място актуалното състояние на растителните местообитания и местообитанията на видовете, с акцент върху тези предмет на опазване от защитените зони, намиращи се във и близките околности на засегнатия имот.

За периода на посещенията, върху проучваната територия не бяха установени растителни и животински видове предмет на опазване от 33 BG0000194 „Река Чая“.

Фигура 4. Снимков материал с изглед към рудерална растителност върху нарушен терен в ПИ 40004.111.8

Фигура 5. Снимков материал с изглед към рудерална растителност върху нарушен терен в ПИ 40004.111.8

Фигура 6. Снимков материал с изглед към рудерална растителност в централната част на ПИ 40004.111.8

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Възложител: „Лъч Трейд“ ЕООД

Фигура 7. Снимков материал с изглед към рудерална растителност върху нарушен терен в ПИ 40004.111.8

Фигура 8. Снимков материал с изглед към депонирани отпадъци в съседен на ПИ 40004.111.8 имот – ПИ 36676.123.396

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Възложител: „Лъч Трейд“ ЕООД

Фигура 9. Снимков материал с изглед към запазена тревна покривка с характеристиките на пасище в съседен на ПИ 40004.111.8 имот – ПИ 36676.123.396

Фигура 10. Снимков материал с изглед към нарушен от добив на баластра терен в съседен на ПИ 40004.111.8 имот – ПИ 40004.111.9

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Възложител: „Лъч Трейд“ ЕООД

Фигура 11. Снимков материал с изглед към съществуващ пътен достъп минаващ през централната част на ПИ 40004.111.8

а) описание и анализ на въздействието на плана върху типовете природни местообитания и видовете - предмет на опазване от защитената зона

Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху типовете природни местообитания, предмет на опазване от защитената зона

92A0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*

Не се очаква въздействие върху местообитание 92A0, поради териториална отдалеченост – приблизително 0,33 км източно от територията на Плана.

Без въздействие (0).

92D0 Южни крайречни галерии и храсталаци (*Nerio-Tamaricetea* и *Securinegion tinctoriae*)

Не се очаква въздействие върху местообитание 92D0, поради териториална отдалеченост – приблизително 0,5 км северно от територията на Плана.

Без въздействие (0).

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху местообитанията на видовете, предмет на опазване от защитената зона, техните популации и разпространение в границите ѝ

Бозайници (Mammalia)

Остроух нощник (*Myotis blythii*)

Оценка на популацията и местообитанията на вида в зоната

В стандартния формуляр на защитената зона видът е оценен като постоянен и обичаен с численост в диапазона 11-50 индивида. Общата оценка на зоната за съхранението му е „значима” (С), със „значителна” представителност (С) и без изолиране (С) на популацията му в нея, и с добро съхранение на местообитанията му (В).

По време на проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 2 летни находища на вида с общо 23 индивида. В нея не са установени находища на зимуване на вида.

Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 4,5 ха, а тази на потенциално подходящите ловни местообитания на 311 ха. В доклада за състоянието на вида в зоната не е описана площта на потенциалните му местообитания, но в получените от МОСВ пространствени данни те са представени със 159,38 ха.

Общата оценка за ПС на вида в зоната е: „**Неблагоприятно-незадоволително**” **състояние**, поради недостатъчна информация за числеността на популацията през зимата (липсват установени находища за зимуване на вида).

Оценка на популацията и местообитанията на вида на територията на Плана

Според пространствените данни получени от МОСВ, на територията на Плана не са регистрирани индивиди на вида, като в нея се намират части от потенциалните и потенциално подходящите ловни местообитания, с площи съответно 1,56 ха (0,98% от тези в зоната) и 19,3 ха (6,21% от тези в зоната). Видът не е установен и при теренните посещения, свързани с настоящия План.

Остроухият нощник целогодишно обитава пещери, много рядко единични прилепи са намирани в постройки (Попов, В. Бисерков, В. 2023), поради което интерес представляват двете регистрации на вида в зоната в убежища в мостови конструкции.

На територията на имота, предвиден за осъществяване на Плана, не съществуват убежища на вида.

Данните за хранителната биология на вида са малко. В Швейцария е установено, че над 60% от храната му се състои от едри дългопипалести скакалци (сем. Tettigoniidae), които лови в открити райони, пасища и често в прясно окосени ливади. При изследвания проведени в България става ясно, че за разлика от *M. myotis*, който се храни както с бръмбари-бегачи (Coleoptera, Carabidae) (50%), то в състава на храната на *M. blythii* влизат основно дългопипалести скакалци (Orthoptera, Tettigoniidae) - (от 61 до 98%),

бръмбари от род *Melolontha*, обитатели на открити тревни пространства (около 14%), гъсеници на различни видове пеперуди (около 10%) (Попов, В. Бисерков, В. 2023). Предвид типа на плячката, хранителните местообитания на вида включват открити местообитания като ливади и пасища с висока трева.

Растителната покривка в имота предвиден за осъществяване на Плана е от рудерален тип, съставена почти изцяло от тревни видове. Разположена е неравномерно по терена, липсваща в множество открити участъци образувани в резултат от нерегламентирани земни разкривки. Този тип растителност не отговаря на характерните за вида местообитания за набавяне на храна, поради което, въпреки представените пространствени данни, не може да се приеме за негово типично ловно местообитание.

Оценка на въздействията върху популацията и местообитанията на вида от реализирането на Плана

Въздействия върху местообитанията

Съгласно пространствените данни за разпространението на местообитанията на вида в зоната и териториалния обхват на предвидените с Плана дейности се очаква засягане на части от потенциалните и потенциално подходящите ловни местообитания, с площи съответно с 1,56 ха и 19,3 ха.

На територията на имота, предвиден за осъществяване на Плана, не съществуват убежища на вида, поради което не се очаква засягане на потенциалните му местообитания.

Растителната покривка в имота няма характеристиките на типично хранително местообитание на вида (открити тревни терени като ливади и пасища с висока трева). Касае се за рудерална растителност, предоставяща условия като ловно местообитание от второстепенна важност за вида (слабо пригодно ловно местообитание). Покритието ѝ върху терена е неравномерно, в целия диапазон на присъствие – от пълно отсъствие, през участъци с единични растения до гъсто обрасли места. По време на изграждането на ФТЕЦ се очаква отнемане на тези тревни местообитания, чиято площ е около 10 ха. По време на експлоатацията на централата, по границите ѝ, както и в участъците под фотоволтаичните панели и междуредовите им пространства се предвижда създаване и поддържане на тревна покривка, която да даде условия за развитие на популации безгръбначни животни, част от които присъстват в хранителния спектър на вида.

В съседните на разглеждания имот терени са налични множество места с подобна рудерална растителност, поради което не се очаква фрагментацията им в зоната, вследствие на реализирането на Плана.

Оценка на въздействията върху местообитанията на вида

От реализирането на дейностите предвидени в Плана се очаква отнемане на слабо пригодни (нетипични) хранителни местообитания с площ от около 10 ха по време на строителството. При експлоатацията на централата се очаква възстановяване до голяма степен на тревостоя в имота, което ще компенсира първоначалната им загуба.

Прецененото въздействието върху вида ще е:

- **непряко** – не се засягат пряко индивиди;

- **частично**, поради засягане само на част от слабо пригодните ловни местообитания, представляващи около 2-3% от тези в зоната. В околностите на разглеждания имот съществуват много площи с подобна рудерална растителност, а в границите на защитената зона са налични и типични ловни местообитания (ливади, пасища и др.);

- **временно**, поради отнемането на тревна покривка само за кратък период от време (при строителните дейности);

- **с дълготрайни последици**, поради трайна промяна на съществуващата естествена тревна покривка;

- **кумулятивно при отнемането**, поради наличието и на други дейности в района, при които имат отнемане на такъв тип местообитания, но **без кумулативност** при възстановяването на тревна покривка;

- **със слаб отрицателен ефект**, поради засягането на слабо пригодни хранителни местообитания и **слаб краен положителен ефект** при възстановяването им до голяма степен по време на експлоатацията на обекта;

- **необратимо**, поради очакваната дългогодишна експлоатация на обекта, и

- **без комплексност**, поради липсата на очаквани други въздействия върху вида.

При строителството и експлоатацията на ФТЕЦ не се очаква засягане на потенциалните местообитания на вида.

Степента на въздействие върху местообитанията на вида се оценява на незначително (1), поради ниска обща стойност (3): реализирана промяна (стойност 3), засягане на малка площ (под 10%) (стойност 0) и слаба промяна (< 1% за 10 години) (стойност 0).

Въздействия върху популацията

На територията на имота, предвиден за реализиране на Плана, не съществуват обекти, които да се използват като убежища от вида. Най-близките сигурни убежища са разположени в мостови конструкции на около 2,6 км северно, а такива с потенциално значение са сгради към летище Пловдив, намиращи се на около 300 м западно от имота. Липсата на убежища в рамките на имота и голямата отдалеченост на сигурните и потенциални такива не предполагат загуба на индивиди и безпокойството им при реализирането на Плана, както и засягане, което да доведе до фрагментиране на популацията на вида.

Поради извършването на строителните дейности през светлата част на денонощието не се очаква въздействие свързано с шумово и светлинно замърсяване върху евентуално ловуващите прилепи в района. По време на експлоатацията на централата шумовите нива ще са значително по-ниски, а осветяването ограничено, имащо дори положителен ефект върху ловуващите прилепи, поради концентриране на безгръбначни с предимно нощен начин на живот.

Липсата на пряко засягане на популацията не предполага кумулативно въздействие от реализирането на Плана с други подобни обекти в зоната, при които е осъществено такова засягане.

Оценка на въздействията върху популацията на вида

Вследствие реализирането на Плана не се очаква пряко въздействие върху вида, поради липсата на убежища (находища) в рамките му, както и поради липсата на директно засягане на индивидите му по време на скитане/търсене на храна.

Крайната оценка за въздействието от реализирането на Плана върху остроухия нощник (*Myotis blythii*) в 33 BG0000194 „Река Чая“ е за незначително такова (1), с ниска обща стойност (3), поради реализирана промяна (стойност 3), засягане на малка площ (под 10%) (стойност 0) и слаба промяна (< 1% за 10 години) (стойност 0), свързано единствено с неголяма промяна в площта на слабо пригодните му ловни местообитания.

Голям нощник (*Myotis myotis*)

Оценка на популацията и местообитанията на вида в зоната

В стандартния формуляр на защитената зона видът е оценен като постоянен и обичаен с численост в диапазона 11-50 индивида. Общата оценка на зоната за съхранението му е „значима“ (С), със „значителна“ представителност (С) и без изолиране (С) на популацията му в нея и с добро съхранение на местообитанията му (В).

По време на проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в зоната са установени 3 летни находища на вида с общо 25 индивида. В нея не са установени находища за зимуване на вида.

През август 2022 г., по проект за оценяване на специфичните природозащитни цели на зоната, са направени пилотни проучвания върху прилепите в границите ѝ чрез акустична регистрация в 4 района. Възможното присъствие на вида е установено в 2 района, но определянето на видовете от род *Myotis* на основата на ехолокационни сигнали е проблематично, а отличаването на двата вида едри нощници е практически невъзможно.

На основата на екологичните изисквания на големия нощник е извършена нова оценка на подходящите местообитания в защитената зона, идентифицирани чрез типове земно покритие на Corine Landcover 2018, като общата площ на хранителните местообитания е предложена да се намали на 101 ха, представящи пасища, широколистни гори, храсти и водни тела.

Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 23,9 ха, а тази на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 311 ха. В доклада за състоянието на вида в зоната не е описана площта на потенциалните му

местообитания, но в получените от МОСВ пространствени данни тя е представена със 118,3 ха.

Общата оценка за ПС на вида в зоната е: **„Неблагоприятно-незадоволително” състояние**, поради недостатъчна информация за числеността на популацията през зимата (липсват установени находища за зимуване на вида).

Оценка на популацията и местообитанията на вида на територията на Плана

Според пространствените данни получени от МОСВ, на територията на Плана не са регистрирани индивиди на вида, като в нея се намират части от потенциалните и потенциално подходящите ловни местообитания, с площи съответно 1,18 ха (1,0% от тези в зоната) и 19,3 ха (6,21% от тези в зоната). Видът не е установен и при теренните посещения, свързани с настоящия План.

У нас големият нощник обитава целогодишно подземни убежища – пещери, минни галерии; рядко постройки. Придържа се към райони с пресечен релеф – хълмове, скални разкрития и венци, стръмни речни брегове и др. (Попов, В. Бисерков, В. 2023), поради което интерес представляват двете регистрации на вида в зоната в убежища в мостови конструкции.

На територията на имота, предвиден за осъществяване на Плана, не съществуват убежища на вида.

Данните за хранителната биология на вида са малко. В Швейцария е установено, че над 46% от храната му се състои от едри бръмбари-бегачи (сем. Carabidae). При изследвания проведени в България става ясно, че *M. myotis*, се храни с бръмбари-бегачи (Coleoptera, Carabidae) (50%), но също и растителноядни членестоноги (Попов, В. Бисерков, В. 2023). Най-често ловува в овощни градини и широколистни гори, а по-рядко в смесени гори, лозя, обработваеми полета с малка площ, иглолистни гори. Избягва урбанизирани територии. (Попов, В. Бисерков, В. 2023).

Растителната покривка в имота предвиден за осъществяване на Плана е от рудерален тип, съставена почти изцяло от тревни видове. Разположена е неравномерно по терена, липсваща в множество открити участъци образувани в резултат от нерегламентирани земни разкривки. Този тип растителност не отговаря на характерните за вида местообитания за набавяне на храна, поради което, въпреки представените пространствени данни, не може да се приеме за негово типично ловно местообитание.

Оценка на въздействията върху популацията и местообитанията на вида от реализирането на Плана

Въздействия върху местообитанията

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Възложител: „Лъч Трейд“ ЕООД

Съгласно пространствените данни за разпространението на местообитанията на вида в зоната и териториалния обхват на предвидените с Плана дейности се очаква засягане на части от потенциалните и потенциално подходящите ловни местообитания, с площи съответно с 1,18 ха и 19,3 ха.

На територията на имота, предвиден за осъществяване на Плана, не съществуват убежища на вида, поради което не се очаква засягане на потенциалните му местообитания.

Растителната покривка в имота няма характеристиките на типично хранително местообитание на вида (гори, овощни градини, храсти). Касае се за рудерална растителност, предоставяща условия като ловно местообитание от второстепенна важност за вида (слабо пригоден ловно местообитание). Покритието ѝ върху терена е неравномерно, в целия диапазон на присъствие – от пълно отсъствие, през участъци с единични растения до гъсто обрасли места. По време на изграждането на ФТЕЦ се очаква отнемане на тези тревни местообитания, чиято площ е около 10 ха. По време на експлоатацията на централата, по границите ѝ, както и в участъците под фотоволтаичните панели и междуредовите им пространства се предвижда създаване и поддържане на тревна покривка, която да даде условия за развитие на популации безгръбначни животни, част от които присъстват в хранителния спектър на вида.

В съседните на разглеждания имот терени са налични множество места с подобна рудерална растителност, поради което не се очаква фрагментацията им в зоната, вследствие на реализирането на Плана.

Оценка на въздействията върху местообитанията на вида

От реализирането на дейностите предвидени в Плана се очаква отнемане на слабо пригодни (нетипични) хранителни местообитания с площ от около 10 ха по време на строителството. При експлоатацията на централата се очаква възстановяване до голяма степен на тревостоя в имота, което ще компенсира първоначалната им загуба.

Прецененото въздействие върху вида ще е:

- ***непряко*** – не се засягат пряко индивиди;
- ***частично***, поради засягане само на част от слабо пригодните ловни местообитания, представляващи около 2-3% от тези в зоната. В околностите на разглеждания имот съществуват много площи с подобна рудерална растителност, а в границите на защитената зона са налични и типични ловни местообитания (ливади, пасища и др.);
- ***временно***, поради отнемането на тревна покривка само за кратък период от време (при строителните дейности);
- ***с дълготрайни последици***, поради трайна промяна на съществуващата естествена тревна покривка;
- ***кумулятивно при отнемането***, поради наличието и на други дейности в района, при които имат отнемане на такъв тип местообитания, но ***без кумулативност*** при възстановяването на тревна покривка;

- **със слаб отрицателен ефект**, поради засягането на слабо пригодни хранителни местообитания и **слаб краен положителен ефект** при възстановяването им до голяма степен по време на експлоатацията на обекта;

- **необратимо**, поради очакваната дългогодишна експлоатация на обекта, и

- **без комплексност**, поради липсата на очаквани други въздействия върху вида.

При строителството и експлоатацията на ФТЕЦ не се очаква засягане на потенциалните местообитания на вида.

Степента на въздействие върху местообитанията на вида се оценява на незначително (1), поради ниска обща стойност (3): реализирана промяна (стойност 3), засягане на малка площ (под 10%) (стойност 0) и слаба промяна (< 1% за 10 години) (стойност 0).

Въздействия върху популацията

На територията на имота, предвиден за реализиране на Плана, не съществуват обекти, които да се използват като убежища от вида. Най-близките сигурни убежища са разположени в мостови конструкции на около 2,6 км северно, а такива с потенциално значение са сгради към летище Пловдив, намиращи се на около 300 м западно от имота и по-възрастни дървета в коритото на река Чая, отстоящи на около 60 м източно. Липсата на убежища в рамките на имота и голямата отдалеченост на сигурните и потенциални такива не предполагат загуба на индивиди и безпокойството им при реализирането на Плана, както и засягане, което да доведе до фрагментиране на популацията на вида.

Поради извършването на строителните дейности през светлата част на денонощието не се очаква въздействие свързано с шумово и светлинно замърсяване върху евентуално ловуващите прилепи в района. По време на експлоатацията на централата шумовите нива ще са значително по-ниски, а осветяването ограничено, имащо дори положителен ефект върху ловуващите прилепи, поради концентриране на безгръбначни с предимно нощен начин на живот.

Липсата на пряко засягане на популацията не предполага кумулативно въздействие от реализирането на Плана с други подобни обекти в зоната, при които е осъществено такова засягане.

Оценка на въздействията върху популацията на вида

Вследствие реализирането на Плана не се очаква пряко въздействие върху вида, поради липсата на убежища (находища) в рамките му, както и поради липсата на директно засягане на индивидите му по време на скитане/търсене на храна.

Крайната оценка за въздействието от реализирането на Плана върху големия нощник (*Myotis myotis*) в 33 BG0000194 „Река Чая“ е за незначително такова (1), с ниска обща стойност (3), поради реализирана промяна (стойност 3), засягане на малка площ (под 10%) (стойност 0) и слаба промяна (< 1% за 10 години) (стойност 0).

0), свързано единствено с неголяма промяна на площта на слабо пригодните му ловни местообитания.

Лалугер (*Spermophilus citellus*)

Оценка на популацията и местообитанията на вида в зоната

В стандартния формуляр на защитената зона видът е оценен като много рядък с регистрирани 3 колонии. Общата оценка на зоната за съхранението му е „добра” (В), със „значителна” представителност (С) и без изолиране (С) на популацията му в нея и със средно/намалено съхранение на местообитанията му (С).

По време на проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в зоната са установени 3 колонии. Общо в нея са преброени средно 2,7 лалугерови дупки/ха в подходящите местообитания. Извършени са и директни наблюдения на индивиди.

По време на проекта за определяне на целите за опазване на вида в защитената зона съгласно утвърдена методика (Костова и др. 2015, Кошев 2012а, б, НСМСБР) са проучени 2 подходящи местообитания, от тези които са били отчетени през 2011-2022 г. Третото местообитание, където е имало лалугерова колония е превърнато в активно действаща кариера. Извършени са 16 стометрови трансекта и отделно тракове. В резултат на което в защитената зона не са регистрирани лалугери. Заключение на експертите е, че реализираните заплахи/негативни фактори могат да се резюмират до недостатъчна паша и засилена антропогенна дейност изразяваща се в разрушаване на местообитанията при добив на баластра.

Площта на оптималните местообитания е оценена на 230,9 ха, а тази на субоптималните на 647,8 ха.

Общата оценка за ПС на вида в зоната е: **„Неблагоприятно-незадоволително” състояние**, основно поради строителство и експлоатация на депо за отпадъци и наличие на кариери в потенциалните местообитания.

Оценка на популацията и местообитанията на вида на територията на Плана

Според пространствените данни получени от МОСВ, на територията на Плана не са регистрирани индивиди на вида, като в нея се намират част от оптималните местообитания с площ 19,3 ха (8,35% от тези в зоната). Видът не е установен и при теренните посещения, свързани с настоящия План.

Лалугерът обитава открити необработваеми места, покрити с ниска тревна растителност (ливади, пасища, сухи степи, покрайнините на обработваемите полета, покрай пътища, жп линии и др.).

Растителната покривка в имота предвиден за осъществяване на Плана е от рудерален тип, съставена почти изцяло от тревни видове. Разположена е неравномерно по терена, липсваща в множество открити участъци образувани в резултат от нерегламентирани земни разкривки. Този тип растителност не отговаря на характерните

за вида местообитания, представени от нисък тревостой, поради което, въпреки пространствените данни, не може да се приеме за негово местообитание.

Оценка на въздействията върху популацията и местообитанията на вида от реализирането на Плана

Въздействия върху местообитанията

Съгласно пространствените данни за разпространението на местообитанията на вида в зоната и териториалния обхват на предвидените с Плана дейности се очаква засягане на част от оптималните местообитания с площ от 19,3 ха.

Растителната покривка в имота няма характеристиките на местообитание на вида (ниска тревна растителност). Касае се за рудерална растителност, с неравномерно покритие върху терена, в целия диапазон на присъствие – от пълно отсъствие, през участъци с единични растения до гъсто обрасли места. По време на изграждането на ФТЕЦ се очаква отнемане на тези тревни местообитания, чиято площ е около 10 ха. По време на експлоатацията на централата, по границите ѝ, както и в участъците под фотоволтаичните панели и междуредовите им пространства се предвижда създаване и поддържане на тревна покривка, която да даде много по-подходящи условия за вида.

В съседните на разглеждания имот терени наличните площи с подходящи за вида местообитания са оскъдни. По време на проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), южно от имота (в ПИ 36676.123.396 с НТП Пасище) е установена колония, която впоследствие не е регистрирана, поради отнемането на местообитанието там от добива на баластра, който съществува и към момента. В този имот, единствено в тясна ивица покрай бетоновата дига на р. Чая има запазена подходяща растителност за вида. При предвиденото озеленяване в рамките на ФТЕЦ се очаква тези подходящи местообитания да се увеличат, като по този начин се ограничи риска от фрагментацията им.

Оценка на въздействията върху местообитанията на вида

От реализирането на дейностите предвидени в Плана не се очаква отрицателно въздействие върху местообитанията на вида. Тревната растителност в имота е на площ от около 10 ха, като е от рудерален характер, с висок тревосток, и не създава подходящи условия за обитаването на лалугера. При експлоатацията на централата се очаква създаване на тревна покривка с много по-добри показатели за вида, което заедно със спазването на Мярка би създавало възможност за увеличаване на площите на подходящите местообитания на вида в зоната, а и околността.

Прецененото въздействието върху вида ще е:

- **непряко** – не се засягат пряко индивиди;
- **частично**, поради засягане само на площ от около 19 ха, която при подходящо поддържане на тревната покривка ще представлява около 4% от естествените нискотревни местообитания в зоната;

- **временно**, поради отнемането на съществуващата и създаването на нова тревна покривка само за кратък период от време (при строителните дейности);

- **с дълготрайни последици**, поради трайна промяна на съществуващата естествена тревна покривка;

- **без кумулативност**, поради липсата на други ИП/ППП в района, при които се възстановява площта на подходящите местообитания.

- **с възможен значителен положителен ефект**, поради възстановяване до голяма степен на нарушени местообитания на вида и запазване свързаността им в зоната;

- **необратимо**, поради очакваната дългогодишна експлоатация на обекта, и

- **без комплексност**, поради липсата на очаквани други въздействия върху вида.

Степента на въздействие върху местообитанията на вида се оценява на незначителна (1), поради ниска обща стойност (3): реализирана промяна (стойност 3), засягане на малка площ (под 10%) (стойност 0) и слаба промяна (< 1% за 10 години) (стойност 0).

Въздействия върху популацията

На територията на имота, предвиден за реализиране на Плана, липсват регистрации на вида. Не са налични и подходящи местообитания за обитаването му. Липсата на регистрации на вида, вкл. и по време на специализираните обхождания по настоящия доклад, не предполагат загуба на индивиди и безпокойството им при реализирането на Плана, както и засягане, което да доведе до фрагментиране на популацията му.

Липсата на пряко засягане на популацията не предполага кумулативно въздействие от реализирането на Плана с други подобни обекти в зоната, при които е осъществено такова засягане.

Оценка на въздействията върху популацията на вида

Вследствие реализирането на Плана не се очаква пряко въздействие върху вида, поради липсата на установени индивиди в границите му.

Крайната оценка за въздействието от реализирането на Плана върху лалугера (*Spermophilus citellus*) в 33 BG0000194 „Река Чая“ е за незначително такова (1), с ниска обща стойност (3), поради реализирана промяна (стойност 3), засягане на малка площ (под 10%) (стойност 0) и слаба промяна (< 1% за 10 години) (стойност 0), свързано с частично възстановяване на влошени подходящи местообитания.

Видра (*Lutra lutra*)

Оценка на популацията и местообитанията на вида в зоната

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Възложител: „Лъч Трейд“ ЕООД

В стандартния формуляр на защитената зона видът е оценен с численост в диапазона 5-10 индивида. Общата оценка на зоната за съхранението му е „значима” (С), със „значителна” представителност (С) и без изолиране (С) на популацията му в нея и със средно/намалено съхранение на местообитанията му (С).

По време на проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) са изчислени общо 48,3 км брегове пригодни за видрата с различна степен на пригодност с общо 5-10 видри. Тъй като реката е малка (< 150 м) посочените стойности следва да се разделят на 2.

Площта на подходящите за обитаване местообитания е оценена на 249,6 ха.

Общата оценка за ПС на вида в зоната е: **„Благоприятно” състояние.**

Оценка на популацията и местообитанията на вида на територията на Плана

Според пространствените данни получени от МОСВ, на територията на Плана не са регистрирани индивиди на вида, като в нея се намират част от подходящите му за обитаване местообитания с площ от 1,1 ха (0,44% от тези в зоната). Видрата не е установена и при теренните посещения, свързани с настоящия План.

Видът предпочита запазени брегови ивици обрасли с дървесна и храстова растителност, където си прави бърлоги в корените им, които липсват на територията на имота, предмет на Плана.

Оценка за въздействието от реализирането на Плана върху видрата (*Lutra lutra*) в ЗЗ BG0000194 „Река Чая“ е за липса на такова (0), поради отсъствието на потенциални и подходящи местообитания и популации на територията му.

Пъстър пор (*Vormela peregusna*)

Оценка на популацията и местообитанията на вида в зоната

В стандартния формуляр на защитената зона липсва информация за числеността на популацията на вида. Общата оценка на зоната за съхранението му е „добра” (В), със „значителна” представителност (С) и без изолиране (С) на популацията му в нея и с добро съхранение на местообитанията му (В).

По време на проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в зоната не са установени индивиди. Приблизителната численост на пъстрия пор на територията на зона BG0000194, изчислена на базата на предполагаема плътност в пригодните местообитания 1 индивид/10 км², е 0,65 индивида (при изчислена площ на пригодните местообитания 650,6 хектара, което приблизително е 6,5 км²).

По време на проекта за определяне на целите за опазване на вида в защитената зона, съвременното присъствие на пъстър пор е било потвърдено в района на с. Ягодово (анкета с ловец - наблюдаван индивид през 2020-2021 г.). През последните 10-12 години видът е регистриран също така и на 2 км западно, на 18 км югоизточно и на 10 км източно

от зоната (Zidarova et al., 2022). И трите находища са сигурни – за тях свидетелстват намерени от експерти мъртви екземпляри, станали жертва на пътния трафик.

Разпространението на пъстрия пор не е непременно обвързано с това на оптималната плячка с най-широко разпространение и численост у нас – европейския лалугер (Zidarova et al., 2022), но високото обилие на този гризач със сигурност е предпоставка за успешното му размножаване и поддържане на оптимална плътност на локалните популации. Събраните по време на теренните проучвания данни сочат силно влошаване на състоянието на лалугера в ЗЗ „Река Чая“. Обилието на сляпото куче (*Nannospalax leucodon*) в зоната е относително ниско, но като алтернативна плячка на места е била регистрирана къртица (*Talpa europaea*). С най-голямо значение като хранителен ресурс е полевката (*Microtus* spp.), която на места се характеризира с високо обилие (присъствие в 89 % от 100-метровите трансекти). Разпространението ѝ в зоната, обаче, не е равномерно. В някои тревни местообитания е регистрирана в едва 14 % от 100-метровите трансекти. Същевременно крайречните храсталачни и горски местообитания, макар и не толкова типични за пъстрия пор, предлагат субоптимална плячка, която следва също да се има предвид при оценяване хранителния потенциал на зоната.

Изводът на експертите е, че като цяло антропогенният натиск в ЗЗ „Река Чая“ може да се определи като силен. Основните заплахи за пъстрия пор и местообитанията му, регистрирани при теренните проучвания, са недостатъчна паша в някои от пасищата (създават се условия за развитие на сукцесия и в дългосрочен план – загуба на тревни местообитания), замърсяване (кариера за добив на пясък в участъка между с. Катунца и гр. Асеновград, незаконни сметища със строителни и битови отпадъци), силно влошаване на състоянието на оптималната плячка (лалугера) и наличие на обширни обработваеми площи в съседство на пригодните местообитания, което е свързано с използване на родентициди. Не е за пренебрегване също така появата на чакали в района през последните години. Като по-едър и живеещ на семейни групи хищник, чакалът най-вероятно представлява сериозна пречка за трайното обитаване и успешно размножаване на пъстрия пор в територията на семейната група. Хранителният спектър на двата вида силно се припокрива, поради което може да се приеме, че са в конкурентни взаимоотношения. При наличие на антропогенен натиск и недостатъчна хранителна база, увеличаването на числеността на този конкурентен хищник (за което е предпоставка прекратяването на изплащането на премии за отстрел) може да има сериозно негативно влияние върху пъстрия пор в зоната поради силното припокриване на потенциалните местообитания на двата вида.

В България пъстрият пор често става жертва на пътния трафик (Zidarova, 2022, Zidarova et al., 2022). Северната част на ЗЗ „Река Чая“ се пресича от първокласен път с натоварен трафик. Той, обаче, минава на висока кота над терена чрез мостово съоръжение и не представлява бариера за свободното преминаване на индивиди в посока север-юг и респективно за генетичния обмен между териториите на ЗЗ „Река Чая“ и ЗЗ „Река Марица“. Същевременно териториите в западна и източна посока от зоната са заети от обработваеми земи с голяма площ и недостатъчно „коридори“ с естествена растителност, които да осигурят благоприятни условия за придвижване на индивиди в тези посоки. Предвид малката площ на „Река Чая“, това създава предпоставки за частична изолация с потенциално негативни последици в дългосрочен план и подсилва значението на връзката на зоната със ЗЗ „Река Марица“.

Съгласно доклада за вида в зоната, площта на подходящите му местообитания е оценена на 650,6 ха.

Общата оценка за ПС на вида в зоната е: **„Неблагоприятно-незадоволително” състояние**, предимно поради недостатъчната проученост на вида и установените заплахи в пригодните местообитания: недостатъчна паша в пасищата (тази заплаха касае поддържане на местообитанието на оптималната плячка - лалугера), пожари, пътен трафик и наличие на действащи пясъчни кариери.

Оценка на популацията и местообитанията на вида на територията на Плана

Според проучванията на вида и пространствените данни получени от МОСВ, на територията на Плана не са регистрирани негови индивиди, като в нея се намират част от подходящите му за обитаване местообитания с площ 19,3 ха (2,97% от тези в зоната). Видът не е установен и при теренните посещения, свързани с настоящия План.

В България пъстрият пор показва предпочитание към равни или умерено пресечени терени и антропогенно повлияни райони: предимно сухи храсталаци и обработваеми земи (Zidarova et al. 2022). Спасов (2007) посочва, че се среща в степи, пустеещи земи в равнините и котловините, каменисти райони, открити пространства в предпланините, лозя и градини. Въпреки малката си площ, 33 „Река Чая“ предлага крайречни пасища и пустеещи земи с висока пригодност и с потенциал за поддържане на богата хранителна база за вида (включително оптимална плячка – лалугер). Разглеждана в контекста на заобикалящите я територии, характеризиращи се с разнообразен ландшафт (обработваеми земи, пустеещи земи и др.), зоната е част от район с благоприятни условия за пъстрия пор.

Местообитанията в имота, предмет на Плана, отговарят частично на изискванията на вида. Основен техен недостатък е наличието на силно нарушени участъци, вследствие на нерегламентирани изкопни дейности и завишеното безпокойство от преминаващата тежкотоварна техника.

Оценка на въздействията върху популацията и местообитанията на вида от реализирането на Плана

Въздействия върху местообитанията

Съгласно пространствените данни за разпространението на местообитанията на вида в зоната и териториалния обхват на предвидените с Плана дейности се очаква засягане на част от потенциалните местообитания с площ от 19,3 ха.

На места, растителната покривка в имота има характеристиките на потенциално местообитание на вида (открити пространства, пустеещи земи), но върху тези терени е налично значително шумовото замърсяване от минаваща близо до тях тежкотоварна техника, имащо отрицателно влияние върху пъстрия пор. По време на изграждането на ФтЕЦ се очаква отнемане на тези тревни местообитания, чиято площ е около 10 ха. По време на експлоатацията на централата, по границите ѝ, както и в участъците под фотоволтаичните панели и междуредовите им пространства се предвижда създаване и поддържане на тревна покривка, която би компенсирала частично местата за обитаване

на вида, но която ще има най-голямо значение за създаване на потенциални местообитания на лалугера, които са и част от ловните местообитания на пъстрия пор.

Оценка на въздействията върху местообитанията на вида

От реализирането на дейностите предвидени в Плана не се очаква значително отрицателно въздействие върху местообитанията на вида. Тревната растителност в имота е на площ от около 10 ха и представлява потенциално местообитание за вида, но е натоварено негативно с шумовото замърсяване край него. При експлоатацията на централата се очаква създаване на тревна покривка, която частично би компенсирала загубените по време на строителството тревни площи, но която най-вече би се превърнала в потенциално ловно местообитание на пъстрия пор, което заедно със спазването на Мярка 9, т. 6 не би фрагментирало потенциалните местообитания на вида в зоната, а и околността.

Прецененото въздействието върху вида ще е:

- ***непряко*** – не се засягат пряко индивиди;
- ***частично***, поради засягане само на площ от около 19 ха, която при подходящо поддържане на тревната покривка ще представлява около 3,5% от местообитанията на вида в зоната;
- ***временно***, поради отнемането на съществуващата и създаването на нова тревна покривка само за кратък период от време (при строителните дейности);
- ***с дълготрайни последици***, поради трайна промяна на съществуващата естествена тревна покривка;
- ***без кумулативност***, поради липсата на други ИП/ППП в района, при които се увеличава площта на потенциалните ловни местообитания на вида.
- ***с минимален отрицателен и възможен значителен положителен ефект***, поради частично намаляване на потенциалните за обитаване местообитания, но чувствително увеличаване на потенциално ловните местообитания;
- ***необратимо***, поради очакваната дългогодишна експлоатация на обекта, и
- ***без комплексност***, поради липсата на очаквани други въздействия върху вида.

Степента на въздействие върху местообитанията на вида се оценява на незначителна (1), поради ниска обща стойност (3): реализирана промяна (стойност 3), засягане на малка площ (под 10%) (стойност 0) и слаба промяна (< 1% за 10 години) (стойност 0).

Въздействия върху популацията

На територията на имота, предвиден за реализиране на Плана, липсват регистрации на вида. Частично са налични потенциални местообитания за обитаването му, но с малка вероятност за заемането им, предвид значителното шумово натоварване в района. Липсата на регистрации на вида, вкл. и по време на специализираните обхождания по настоящия доклад, не предполагат загуба на индивиди и безпокойството

им при реализирането на Плана, както и засягане, което да доведе до фрагментиране на популацията му.

Липсата на пряко засягане на популацията не предполага кумулативно въздействие от реализирането на Плана с други подобни обекти в зоната, при които е осъществено такова засягане.

Оценка на въздействията върху популацията на вида

Вследствие реализирането на Плана не се очаква пряко въздействие върху вида, поради липсата на установени индивиди в границите му.

Крайната оценка за въздействието от реализирането на Плана върху пъстрия пор (*Vormela peregusna*) в ЗЗ BG0000194 „Река Чая“ е за незначително такова (1), с ниска обща стойност (3), поради реализирана промяна (стойност 3), засягане на малка площ (под 10%) (стойност 0) и слаба промяна (< 1% за 10 години) (стойност 0), свързано с частична загуба на потенциални за обитаване местообитания и увеличаване на потенциално ловните му такива.

Влечуги (Reptilia)

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)

Оценка на популацията и местообитанията на вида в зоната

В стандартния формуляр на защитената зона видът е оценен като много рядък (V), с отбелязано едно находище. Общата оценка на зоната за съхранението му е „добра” (B), със „значителна” представителност (C) и без изолиране (C) на популацията му в нея и с отлично съхранение на местообитанията му (A).

По време на проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), установеното обилие по време на теренните изследвания е 0,86 екз. на 1000 м, но общият брой на намерените екземпляри е твърде малък – 9. Площта на потенциалните местообитания е определена на 624,91 ха, разпределени по степен на пригодност, както следва:

- 1) отсъствие (клас 0): 25,71 ха;
- 2) слабо пригодни (клас 1): 184,26 ха;
- 3) пригодни (клас 2): 227,53 ха, и
- 4) оптимални (клас 3): 213,12 ха.

По време на теренните изследвания през 2022 г., по проекта за определяне на целите за опазване на вида в защитената зона, са наблюдавани множество *Emys orbicularis* в различни части на зоната, като находищата попадат общо в 8 квадрата (1х1 км), за 7 от които няма предишни данни за присъствие на вида. По експертна преценка потенциалните местообитания на вида са в добро състояние, но предвид характера на националния ареал на вида (широко разпространен в страната) ЗЗ „Река Чая“ не е от

първостепенна важност за опазването му, като зоната е от значение за осигуряване свързаността на мрежата в континенталния биогеографски регион.

Предложение на експертите от проекта е качеството на категорията за плътност на вида в стандартния формуляр да се промени, тъй като според новите данни изглежда, че той е по-скоро „обикновен“ (С), отколкото „много рядък“ (V).

Общата оценка за ПС на вида в зоната е: **„Неблагоприятно-незадоволително” състояние**, поради ниска численост на популацията, преминаващ основен път през зоната (фрагментация) и установен 1 пожар (в периода 2009-2012 г.).

Оценка на популацията и местообитанията на вида на територията на Плана

Според проучванията и пространствените данни получени от МОСВ, на територията на имота не са регистрирани индивиди на вида, като в нея се намират потенциалните му местообитания с обща площ 19,3 ха, разпределени по степен на пригодност, както следва:

- 2) слабо пригодни: 1,23 ха;
- 3) пригодни: 16,78 ха, и
- 4) оптимални: 1,29 ха.

Обикновената блатна костенурка не е установена и при теренните посещения, свързани с настоящия План.

Видът е изключително пластичен по отношение на биотопите и може да бъде наблюдаван във всевъзможни типове водоеми: реки, потоци, канали, блата, езера, язовири и микроязовири, рибарници, разливни зони, наводнени кариери, бракични води и лимани по морския бряг и др.; проявява много висока толерантност към замърсяване на обитаваните водоеми. Най-предпочитани са бавнотечащите реки с тинесто дъно, отводнителните канали и стоящите водоеми с обилна растителност, като в такива местообитания често се наблюдават големи струпвания на индивиди, припичащи се на слънце върху дънери, корени, камъни и др. По време на скитане, може да се отдалечи на неголямо (до 100-200 м) разстояние от водоемите, които основно обитава.

На територията на имота, предмет на Плана, липсват водоеми, както и постоянно овлажнени места. Допълнително ограничаване на евентуалното му посещение от вида е наличието на непрекъсната по протежение на имота бетонена дига по двата бряга на река Чая. По експертната ни оценка типът на местообитанията в разглеждания имот, липсата на установени индивиди, вкл. и при посещенията ни, както и наличието на непреодолима за вида изкуствена преграда по бреговете на река Чая, не предполагат обитаването на оценявания терен от обикновената блатна костенурка.

Оценка за въздействието от реализирането на Плана върху обикновената блатна костенурка (*Emys orbicularis*) в 33 BG0000194 „Река Чая“ е за липса на такова (0), поради отсъствието на потенциални и подходящи местообитания и популации на територията му.

Земноводни (Amphibia)

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

Голям (южен) гребенест тритон (*Triturus karelinii*)

Оценка на популацията и местообитанията на вида в зоната

В стандартния формуляр на защитената зона видът е оценен като наличен (Р), без отбелязана численост на индивиди или находища. Общата оценка на зоната за съхранението му е „добра” (В), със „значителна” представителност (С) и без изолиране (С) на популацията му в нея и с отлично съхранение на местообитанията му (А).

По време на проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в зоната няма намерени индивиди. Площта на потенциалните местообитания е определена на 501,36 ха, разпределени по степен на пригодност, както следва:

- 1) отсъствие (клас 0): 149,26 ха;
- 2) слабо пригодни (клас 1): 257,90 ха;
- 3) пригодни (клас 2): 216,93 ха, и
- 4) оптимални (клас 3): 26,53 ха.

По време на теренните изследвания през 2022 г., по проекта за определяне на целите за опазване на вида в защитената зона, *Triturus karelinii* е регистриран на три места в зоната, които попадат в 2 квадрата от UTM гريد 1x1 km. По експертна преценка потенциалните местообитания на вида са в добро състояние, но предвид характера на националния ареал на вида (широко разпространен в страната) ЗЗ „Река Чая“ не е от първостепенна важност за опазването му, като зоната е от значение за осигуряване свързаността на мрежата в континенталния биогеографски регион.

Общата оценка за ПС на вида в зоната е: „**Неблагоприятно-незадоволително**” **състояние**, поради липса на данни за численост на популацията, преминаващ основен път през зоната (фрагментация) и установен 1 пожар (в периода 2009-2012 г.).

Оценка на популацията и местообитанията на вида на територията на Плана

Според проучванията и пространствените данни получени от МОСВ, на територията на имота не са регистрирани индивиди на вида, като в нея се намират потенциалните му местообитания с обща площ 19,3 ха, разпределени по степен на пригодност, както следва:

- 2) слабо пригодни: 8,80 ха, и
- 3) пригодни: 10,50 ха.

Големият (южен) гребенест тритон не е установен и при теренните посещения, свързани с настоящия План.

Видът обитава всевъзможни типове стоящи водоеми (блата, езера, разливи, изкопи, канали и др.), но най-често – такива с неголяма дълбочина и площ, в които няма риби; по време на сухоземната фаза обитава влажни и сенчести места (главно широколистни гори) в околностите на водоемите, но отделни индивиди се отдалечават и на повече от километър от водата.

На територията на имота, предмет на Плана, липсват водоеми, както и постоянно овлажнени места. Допълнително ограничаване на евентуалното му посещение от вида е

наличието на непрекъсната по протежение на имота бетонена дига по двата бряга на река Чая. Липсват и подходящи условия за обитаване през сухоземната фаза от живота на вида (главно широколистни гори). По експертната ни оценка типът на местообитанията в разглеждания имот, липсата на установени индивиди, вкл. и при посещенията ни, както и наличието на непреодолима за вида изкуствена преграда по бреговете на река Чая, не предполагат обитаването на оценявания терен от големия (южен) гребенест тритон.

Оценка за въздействието от реализирането на Плана върху големия (южен) гребенест тритон (*Triturus karelinii*) в ЗЗ BG0000194 „Река Чая“ е за липса на такова (0), поради отсъствието на потенциални и подходящи местообитания и популации на територията му.

Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*)

В стандартния формуляр на защитената зона видът е оценен като наличен (Р), без отбелязана численост на индивиди или находища. Общата оценка на зоната за съхранението му е „добра“ (В), със „значителна“ представителност (С) и без изолиране на популацията му в нея, но на границите на ареала на вида (В) и с отлично съхранение на местообитанията му (А).

По време на проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в зоната няма намерени индивиди. Площта на потенциалните местообитания е определена на 301,55 ха, разпределени по степен на пригодност, както следва:

- 1) отсъствие (клас 0): 349,07 ха;
- 2) слабо пригодни (клас 1): 258,90 ха;
- 3) пригодни (клас 2): 42,61 ха, и
- 4) оптимални (клас 3): 0,04 ха.

По време на теренните изследвания през 2022 г., по проекта за определяне на целите за опазване на вида в защитената зона, *Bombina bombina* не е регистрирана в зоната. По експертна преценка потенциалните местообитания на вида са в добро състояние, но предвид характера на националния ареал на вида (по-голямата част попада в Дунавската равнина) значението на ЗЗ „Река Чая“ за опазването на вида не е съществено.

Общата оценка за ПС на вида в зоната е: „**Неблагоприятно-незадоволително**“ **състояние**, поради липса на данни за присъствие, преминаващ основен път през зоната (фрагментация) и установен 1 пожар (в периода 2009-2012 г.).

Оценка на популацията и местообитанията на вида на територията на Плана

Според проучванията и пространствените данни получени от МОСВ, на територията на имота не са регистрирани индивиди на вида, като в нея се намират потенциалните му местообитания с площ 9,42 ха, отнасящи се само до слабо пригодни такива.

Червенокоремната бумка не е установена и при теренните посещения, свързани с настоящия План.

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

Видът обитава както стоящи водоеми, така и такива със слабо течение: блата, езера, микроязовири, реки, изкуствени канали, разливи, временни локви и др.; предпочита водоеми с обилна растителност.

На територията на имота, предмет на Плана, липсват водоеми, както и постоянно овлажнени места. Допълнително ограничаване на евентуалното му посещение от вида е наличието на непрекъсната по протежение на имота бетонена дига по двата бряга на река Чая. По експертната ни оценка типът на местообитанията в разглеждания имот, липсата на установени индивиди, вкл. и при посещенията ни, както и наличието на непреодолима за вида изкуствена преграда по бреговете на река Чая, не предполагат обитаването на оценявания терен от червенокоремната бумка.

Оценка за въздействието от реализирането на Плана върху червенокоремната бумка (*Bombina bombina*) в ЗЗ BG0000194 „Река Чая“ е за липса на такова (0), поради отсъствието на потенциални и подходящи местообитания и популации на територията му.

Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*)

В стандартния формуляр на защитената зона видът е оценен като наличен (Р), без отбелязана численост на индивиди или находища. Общата оценка на зоната за съхранението му е „отлична“ (А), със „значителна“ представителност (С) и без изолиране на популацията му в нея, но на границите на ареала на вида (В) и с отлично съхранение на местообитанията му (А).

По време на проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в зоната няма намерени индивиди. Площта на потенциалните местообитания е определена на 279,84 ха, разпределени по степен на пригодност, както следва:

- 1) отсъствие (клас 0): 370,77 ха;
- 2) слабо пригодни (клас 1): 154,55 ха;
- 3) пригодни (клас 2): 124,54 ха, и
- 4) оптимални (клас 3): 0,75 ха.

По време на теренните изследвания през 2022 г., по проекта за определяне на целите за опазване на вида в защитената зона, *Bombina variegata* не е регистрирана в зоната. По експертна преценка потенциалните местообитания на вида са в добро състояние, но предвид характера на националния ареал на вида (типичен ниско и среднопланински вид, избягващ равнините и низините) значението на ЗЗ „Река Чая“ за опазването му не е от първостепенна важност, като зоната е от значение за осигуряване свързаността на мрежата в континенталния биогеографски регион.

Общата оценка за ПС на вида в зоната е: **„Неблагоприятно-незадоволително“ състояние**, поради липса на данни за численост на популацията, недостатъчна площ на оптимални местообитания, преминаващ основен път през зоната (фрагментация) и установен 1 пожар (в периода 2009-2012 г.).

Оценка на популацията и местообитанията на вида на територията на Плана

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Възложител: „Лъч Трейд“ ЕООД

Според проучванията и пространствените данни получени от МОСВ, на територията на имота не са регистрирани индивиди на вида, като в нея се намират потенциалните му местообитания с площ 6,04 ха, отнасящи се само до слабо пригодни такива.

Жълтокоремната бумка не е установена и при теренните посещения, свързани с настоящия План.

Видът обитава различни типове водоеми: планински потоци, блата, езера, разливи на реки, временни локви, наводнени канавки и коловози, корита на чешми и др.

На територията на имота, предмет на Плана, липсват водоеми, както и постоянно овлажнени места. Допълнително ограничаване на евентуалното му посещение от вида е наличието на непрекъсната по протежение на имота бетонена дига по двата бряга на река Чая. По експертната ни оценка типът на местообитанията в разглеждания имот, липсата на установени индивиди, вкл. и при посещенията ни, както и наличието на непреодолима за вида изкуствена преграда по бреговете на река Чая, не предполагат обитаването на оценявания терен от жълтокоремната бумка.

Оценка за въздействието от реализирането на Плана върху жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*) в ЗЗ BG0000194 „Река Чая“ е за липса на такова (0), поради отсъствието на потенциални и подходящи местообитания и популации на територията му.

Риби (Pisces)

Маришка мряна (*Barbus cyclolepis*)

Местоположението и характерът на дейностите предвидени в Плана не засягат местообитания и индивиди на маришката мряна (*Barbus cyclolepis*), поради териториална отдалеченост. Река Чепеларска (Чая) се намира на около 50 м източно от засегнатия имот.

Без въздействие (0)

Обикновен щипок (*Cobitis taenia*)

Местоположението и характерът на дейностите предвидени в Плана не засягат местообитания и индивиди на обикновения щипок (*Cobitis taenia*), поради териториална отдалеченост. Река Чепеларска (Чая) се намира на около 50 м източно от засегнатия имот.

Наличието на полигони на вида извън водните обекти в картния материал и пространствените данни получени от МОСВ са явна грешка, която трябва да се отстрани.

Без въздействие (0).

Балкански щипок (*Sabanejewia aurata*)

Местоположението и характерът на дейностите предвидени в Плана не засягат местообитания и индивиди на балканския щипок (*Sabanejewia aurata*), поради териториална отдалеченост. Река Чепеларска (Чая) се намира на около 50 м източно от засегнатия имот.

Наличието на полигони на вида извън водните обекти в картния материал и пространствените данни получени от МОСВ са явна грешка, която трябва да се отстрани.

Без въздействие (0).

Безгръбначни (Invertebrates)

Бръмбар (Еленов) рогащ (*Lucanus cervus*)

В стандартния формуляр на защитената зона видът е оценен като рядък (R), без отбелязана численост на индивиди или находища. Общата оценка на зоната за съхранението му е „значима“ (C), със „значителна“ представителност (C) и без изолиране на популацията му в нея (C), и със средно/намалено съхранение на местообитанията му (C).

По време на проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в зоната не са установени геореферирани находища. Площта на подходящите местообитания е оценена на 0,44 ха, а на потенциалните е определена на 304,41 ха.

По време на теренните изследвания през 2022 г., по проекта за определяне на целите за опазване на вида в защитената зона, видът също не е регистриран в зоната. По експертна преценка посочената площ на местообитанията е определена като покрайнините (екотоните) на просветлени широколистни и смесени гори. Зоната е слабо пригодна (силно рудерализирана и антропогенно повлияна) и има евентуален коридорен характер за *Lucanus cervus*. Поради това се предлага оценката за популация да бъде занижена на D (незначителна популация) и да не се прилагат специфични цели за този вид.

Общата оценка за ПС на вида в зоната е: „**Неблагоприятно-незадоволително**“ **състояние**, поради липса на регистрация на вида и установен 1 пожар (в периода 2009-2012 г.).

Оценка на популацията и местообитанията на вида на територията на Плана

Според проучванията и пространствените данни получени от МОСВ, на територията на имота не са регистрирани индивиди на вида, като в нея се намират потенциалните му местообитания с площ 0,70 ха (0,23% от тези в зоната).

Бръмбара рогащ не е установен и при теренните посещения, свързани с настоящия План.

Видът обитава широколистни гори от низините докъм 1000 м н. в., рядко по-високо в южните части на България. Ларвите се развиват в гниеща дървесина на нивото на почвата (често в контакт с нея) (в паднали дънери или коренища на мъртви дървета) от разнообразни видове дървета от родовете *Quercus*, *Fagus*, *Salix*, *Populus*, *Tilia*, *Aesculus*, *Ulmus*, *Pyrus*, *Prunus*, *Fraxinus* и дори *Castanea*, *Alnus* и *Pinus*.

На територията на имота, предмет на Плана, липсват широколистни гори или участъци. По експертната ни оценка типът на местообитанията в разглеждания имот и

липсата на установени индивиди, вкл. и при посещенията ни, не предполагат обитаването на оценявания терен от еленовия рогащ.

Оценка за въздействието от реализирането на Плана върху бръмбара (еленовия) рогащ (*Lucanus cervus*) в 33 BG0000194 „Река Чая“ е за липса на такова (0), поради отсъствието на потенциални и подходящи местообитания и популации на територията му.

Вертиго (Дезмолинов спираловиден охлюв) (*Vertigo moulinsiana*)

Местоположението и характерът на дейностите предвидени в Плана не засягат местообитания и индивиди на вертиго (дезмолинов спираловиден охлюв) (*Vertigo moulinsiana*), поради териториална отдалеченост на полигоните – на около 50 м източно от засегнатия имот.

На територията на имота, предмет на Плана, липсват водовеми и постоянно овлажнени места, които са свързани с местообитанието на вида.

Без въздействие (0).

Вертиго (Тесноустен спираловиден охлюв) (*Vertigo angustior*)

Местоположението и характерът на дейностите предвидени в Плана не засягат местообитания и индивиди на вертиго (тесноустен спираловиден охлюв) (*Vertigo angustior*), поради териториална отдалеченост на полигоните – на около 50 м източно от засегнатия имот.

На територията на имота, предмет на Плана, липсват водовеми и постоянно овлажнени места, които са свързани с местообитанието на вида.

Без въздействие (0).

Предвид направения анализ се очаква единствено незначителна промяна на площи от потенциалните местообитания на двата вида прилепи и пъстрия пор и частично възстановяване на тези на лалугера. От реализирането на разглежданата промяна не се очаква засягане на природни местообитания, предмет на опазване от зоната.

б) описание и анализ на въздействието на плана върху целостта на защитената зона с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.), както по време на реализацията на плана, така и при експлоатацията на засегнатата от него територия

Въздействие на Плана върху структурата на защитена зона BG0000194 „Река Чая“

Засегнатата площ

Предвижда се, Планът да се реализира в имот с площ 192 849 м² (19,28 ха), която представлява 2,96% от площта на зоната. Очакваните дейности не са свързани с отнемане на земно покритие, поради което обхватът на засягане на зоната е само площен, без промяна в релефа. Към момента част от терена в имота е силно нарушен от нерегламентирани изкопни дейности и чрез реализирането на Плана се очаква прекратяването на негативната тенденция за такова влошаване на зоната и частично възстановяване и запазване на почвения слой и структурата на земната покривка. Предвид реалната ситуация, очакваното въздействие от реализирането на Плана се оценява като положително, със среден обхват за територията на зоната.

Кумулативен ефект

На база наличната ни информация на територията на цялата ЗЗ BG0000194 „Река Чая“ са одобрени ИП, планове и програми с обща площ 104,51 ха, които имат за цел урбанизация, застрояване и извършване на трайни промени на територията на имотите, което представлява 16,05 % от площта на защитената зона. Чрез реализирането на разглеждания план тази площ ще се увеличи с 11,8 ха (1,81% от площта на зоната).

Въпреки този сравнително висок процент на засягане на зоната, предвид силно нарушения терен в част от разглеждания имот, се очаква чрез реализирането на Плана да се прекрати досегашната негативна тенденция на увреждане на терена в тази част на зоната, поради което и кумулативната тежест от изграждането на ФТЕЦ не би имала отрицателен ефект.

Въздействие на Плана върху функциите и природозащитните цели на защитена зона BG0000194 „Река Чая“

Вследствие реализирането на Плана се очакват следните въздействия и последици от тях върху природните местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване на защитената зона:

Засягане на местообитания

При реализирането на Плана не се очакват загуби от площите на природните местообитание предмет на опазване от зоната, поради липсата на такива в разглеждания имот.

Съгласно наличните пространствени данни най-близкото природно местообитание е 92A0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*, разположено на около 330 м източно от имота, отвъд коритото на р. Чепеларска. Характерът на дейностите предвидени при реализирането на Плана не предполагат и косвеното му засягане. При проверка на място, частично запазената растителност в имота представлява рудерално тревно съобщество, което потвърждава липсата на естествени природни местообитания в него.

Съгласно получените пространствени данни (.shp файлове) от МОСВ, се очаква засягане на местообитания на десет животински вида, предмет на опазване от защитената зона – остроух ношник (*Myotis blythii*), голям ношник (*Myotis myotis*), лалугер (*Spermophilus citellus*), видра (*Lutra lutra*), пъстър пор (*Vormela peregusna*), обикновена

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Възложител: „Лъч Трейд“ ЕООД

блатна костенурка (*Emys orbicularis*), голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*) и бръмбар рогач (*Lucanus cervus*). При проведените теренни посещения се установи, че местообитанията в имота, в който ще се реализира Плана не отговарят на изискванията за обитаване на някои от видовете, предмет на опазване от зоната. Силно променената тревна растителност, вследствие на засиленото антропогенно присъствие и липсата на макар и временни влажни участъци не са подходящи за видрата, обикновената блатна костенурка, големия гребенест тритон, червенокоремната и жълтокоремната бумки. За бръмбара рогач липсват участъци с подходящи видове широколистни дървета, като оценката за силно рудерализирана и антропогенно повлияна зона е дало повод и за занижаване на значението ѝ за вида, чрез определянето ѝ само като коридор в специфичните цели за зоната. Реално засягане на местообитания от Плана се очаква само за остроухия и големия нощници, лалугера и пъстрия пор. Не се очаква засягане на заети местообитания (такива с находища) на споменатите видове.

Предвидено е при експлоатацията на ФТЕЦ да бъде възстановена тревна покривка в по-голямата част от имота, което определя основното въздействие като промяна (модификация), с минимална загуба на нетипични местообитания.

Промяна на местообитанията и видовия състав:

Промяна на местообитанието, налично към момента в имота се очаква по време на експлоатацията на ФТЕЦ, чрез създаването и поддържането на тревна покривка под и около панелите, както и в други свободни от строителство места в имота. Това ще се осъществи след извършването на строителните дейности. Към настоящия момент тревна растителност е рудерална, с неравномерно покритие в различните части на терена и не е естествена за мястото. Чрез поддържането на новосъздадената тревна покривка, се очаква да се възстанови до голяма степен характерът ѝ на пасищна такава, която е била налична преди съществуващото нарушено състояние на терена.

Това въздействие се оценява като положително за четирите вида бозайници, предмет на опазване от зоната, за които се очаква засягане на местообитанията им. За прилепите се предполага увеличаване на площите, които са свързани с трофичната им база. За лалугера положителното въздействие ще е най-голямо, поради възстановяване на типичния за тях тревостой, с възможност за разселване на част от популацията в зоната в затревените части на имота. Увеличаването на подходящите местообитания за лалугера е свързано и с увеличаване на ловните територии на пъстрия пор, което би се отразило положително върху популацията му в зоната и околността ѝ.

Очакваната промяна на местообитанията ще обхване почти целия имот от около 19 ха, като по време на строителството ще се премахне около 10 ха налична рудерална растителност, която ще бъде заменена с по-близка до естествената такава за района. Въздействието върху видовете ще е непряко, положително, с дълготраен ефект, без кумулативност и средно по обхват.

Загуба на индивиди и безпокойство

Засегнатата от Плана територия и околността ѝ са със значително повишено човешко присъствие и към момента не се очаква обичайно наличие на индивиди от

чувствителни към антропогенното влияние животински видове, което се установи и при посещенията на терена. В нея не са регистрирани индивиди, дори и от безгръбначните и при проучвателните дейности за картирането по Натура 2000, поради което не предполагаме очаквана загуба на представители на животинските видове, предмет на опазване от защитената зона.

Предвид местоположението на Плана в зона със засилено човешко присъствие и в съседство на разглежданото място, не предполагаме използването на близките околности от животни чувствителни към антропогенния фактор, поради което не се и очаква осъществяване на безпокойство върху техни индивиди при строителството. По време на експлоатацията на ФТЕЦ безпокойството ще е сведено до минимум, поради ограниченото присъствие на хора, обслужващи временно структурите и значително намаляване на сегашния антропогенен натиск.

Фрагментация

Имотът, предмет на Плана, се намира в периферията на защитената зона, поради което промяната на ползването му не би повлияло за изолиране на вътрешни части от зоната. Съседни на него имоти ще бъдат запазени в съществуващия им вид, поради което не се очаква засягане непрекъснатостта на зоната. Някои от предвидените мерки се отнасят до запазване на възможността за придвижване на наземните бозайници, предмет на опазване на зоната, което допълнително не би нарушило придвижването на индивиди от различни части на популациите им.

Инвазивни чужди видове

Предвидените след реализирането на Плана дейности не предполагат разпространение на инвазивни чужди видове. При бъдещото озеленяване ще се използват местни растителни видове и такива без инвазивно влияние.

Химически, хидроложки и геоложки промени:

Изграждането на елементите на ФТЕЦ не предполага появата на въздействия, които да осъществят химически, хидроложки или геоложки промени в района.

Предвид специфичните и най-нови технологии, които ще се използват по време на строителството, засягането на земната повърхност ще е минимално по площ и дълбочина.

Засягането на 33 BG0000194 „Река Чая“ от разглежданата промяна обхваща средна по площ територия, със силно нарушени природни характеристики. Анализът на тази фактическа обстановка, показва засягане само на части от нетипични местообитания на четири вида животни, предмет на опазване от зоната, с тенденция при реализирането на Плана за трайно подобряване на характеристиките на местата за обитаването им в сравнение със съществуващите към момента такива. Не се очаква засягане на природни местообитания и пряко въздействие върху индивиди.

Предвид очакваните положителни промени върху местообитанията, като един от параметрите за оценяване значимостта на зоната, се предполага запазване и увеличаване на функциите и природозащитните цели на защитена зона BG0000194 „Река Чая“ от реализирането на Плана и изграждането на ФТЕЦ в разглежданата територия.

6. Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяването на плана върху защитена зона BG0000194 "Река Чая" и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитената зона в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки

За намаляване на въздействието от реализирането на Плана върху засегнатата защитена зона и предмета на опазването ѝ се предлагат смекчаващи мерки, както в етапа на строителството, така и по време на експлоатацията на ФТЕЦ.

Таблица 6. Смекчаващи мерки за намаляване на въздействието от реализирането на Плана върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“ и предмета на опазването ѝ.

№	Вид мярка	Етап на прилагане	Очакван резултат от прилагането
1	При посещението на мястото с транспорт да не се излиза извън пътищата или местата за престой на превозните средства.	Строителство и експлоатация.	Ограничаване загуба и промяна на местообитанията на видовете в района.
2	Да не се използва инвазивна растителност за засяване/засаждане.	Експлоатация.	Ограничаване възможността за разпространение на инвазивни растителни видове в защитената зона.
3	Да не се повреждат или унищожават целенасочено и без основателна причина индивиди или групи от тях на естествено разпространени растителни видове.	Експлоатация.	Запазване структурата на околните местообитания на видовете.
4	Да не се изхвърлят отпадъци извън определените за целта места.	Строителство и експлоатация.	Запазване структурата на околните местообитания на видовете.
5	Строителните дейности да се извършват извън размножителния период на повечето консервационно значими животински видове (април-юни).	Строителство.	При евентуално наличие, предотвратяване на загуба и/или безпокойство на представители на остроух нощник (<i>Myotis blythii</i>), голям нощник (<i>Myotis myotis</i>), лалугер (<i>Spermophilus citellus</i>) и пъстър пор (<i>Vormela peregusna</i>).
6	Да не се увреждат без основателна причина тревните участъци и храстовата	Строителство и експлоатация.	Запазване местообитанията на

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

	и дървесна растителност в околностите на имота, предмет на изменение.		околната на Плана фауна.
7	При откриване на мъртви или наранени индивиди от защитени животински видове да бъде уведомявана РИОСВ – Пловдив	Експлоатация.	Предотвратяване загуба на индивиди от защитени животински видове.
8	Да не се обезпокояват, нараняват или умъртвяват целенасочено индивиди на защитени животински видове.	Експлоатация.	Предотвратяване на обезпокояване, нараняване или загуба на индивиди от защитени животински видове.
9	При ограждане на засегнатия имот да се остави свободно разстояние около 20 см между терена и долния край на оградата, или при плътно поставяне към терена да се оставят подходящи по размер отвори (мин. 30x20 см) по долния край на оградата, на разстояние от максимум 8 м един от друг.	Строителство	Предотвратяване фрагментация на популации на лалугера (<i>Spermophilus citellus</i>) и пъстрия пор (<i>Vormela peregusna</i>).
10	Теренът да се охранява предимно дистанционно.	Експлоатация	Намаляване на безпокойство на животински видове, предмет на опазване от ЗЗ, евентуално намиращи се в околността.

Представените мерки целят основно запазване на местообитанията на животинските видове, доколкото те са налични в района на изменението. Добре е да се отдели особено внимание на възстановяването и поддържането на тревната покривка в свободните пространства на вече застроения имот, която по възможност трябва да покрива максимална площ от него. Препоръчва се по границата на имота да се създаде и ивица от храстова или дървесна растителност с видов състав идентичен или близък до околния.

Осигуряването на свободни пространства в ниските части на оградата е изключително важно за предотвратяване изолираността на имота от околния терен по отношение на популациите на дребните наземни бозайници, предмет на опазване от зоната.

При осъществяване на предлаганите мерки се очаква подобряване на хранителните местообитания на четирите засегнати животински вида, като за лалугера това се отнася и за местообитанията за обитаването му.

7. Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитена зона BG0000194 "Река Чая", включително нулева алтернатива

Алтернативи по отношение на местоположението

Разглежданата промяна обхваща поземлен имот с идентификатор 40004.111.8, с площ от 19,3 ха, като целта е промяна на предназначението му от земеделска земя в такава за неземеделски нужди и реализирането на ФТЕЦ в него. Районът, в който се

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

намира засегнатата територия е със съществуващо засилено човешко присъствие от години. Дейностите предвидени в Плана напълно съвпадат с местоположението му, като не се засягат терени с неповлияни от антропогенната дейност местообитания.

Засегнатата територия попада в 33 BG0000194 „Река Чая“. Една от основните причини за избора на конкретния терен попадащ в мрежата на Натура 2000 е наличието на вече нарушена природна среда в него. Това е свързано с правилния подход да се използват такива места с установено антропогенно влияние, вместо да се засягат нови такива, които макар и извън Натура 2000 може да съхраняват консервационно значими местообитания и видове.

Територията на Плана се намира непосредствено до пътна инфраструктура, което намалява значително засягането на площта на защитената зона, особено по време на строителството.

Алтернативи по отношение на технологиите и дейностите

Предвижда се при изграждането на ФТЕЦ да се използват редица модернизиращи технологии и дейности, които имат предимство пред конвенционалните по отношение на опазването на околната среда:

- за основи на структурите поддържащи фотоволтаичните панели ще се използват траверси, с точково нарушаване на земната повърхност с неголяма дълбочина. Няма да се използва конвенционалното изграждане на бетонови фундаменти.

- поставянето на кабелите ще се осъществи във вече изградените структури, без засягане на земната повърхост при конвенционалните методи;

- тревната покривка в свободните пространства ще бъде възстановена и поддържана за разлика от масовото запечатване на теренът на такива места и унищожаването на тревата в тях;

- охраната на обекта ще се осъществява дистанционно, без наличие на персонал, който би увеличил безпокойството на фауната по времена експлоатацията, и

- предвижда се неконвенционално ограждане на терена с предоставяне на възможност за придвижване на дребната и средно едра наземна фауна, дори и в рамките на засегнатия терен.

Нулева алтернатива

При нулевата алтернатива се предполага запазване на облика, растителността, флората и фауната на района във вида преди реализирането на промяната.

Местоположението на разглеждания терен, намиращ се в район с повишено човешко присъствие от години, предполага и постоянно антропогенно въздействие върху местообитанията и видовете във и около него. Предвид досегашното нарушаване на територията се очаква то да продължи и за в бъдеще, като засягането на природната среда ще се увеличи по площ. Без осъществяването на разглеждания План, се очаква и разширяване обхвата на безпокойството върху чувствителната фауна обитаваща района. При такъв сценарий се очаква прогресивно намаляване на видовия състав и численост на

посещаващите района към момента животни, със засилване на рудерализацията на растителността.

Реализирането на Плана ще спомогне за усвояването на подобни терени с модифицирани местообитания и налично безпокойство, което е удачна алтернатива, опазваща запазените природни места. В конкретния случай, реализиранто на Плана ще създаде значително по-благоприятна среда за фауната, чрез изолирането на територията от съществуващото утежнено антропогенно въздействие в района.

8. Картен материал с местоположението на територията засегната от плана спрямо защитена зона BG0000194 "Река Чая" и нейните елементи

Картният материал с местоположението на имота, предмет на изменение, ЗЗ BG0000194 „Река Чая“ и природните местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване от нея е представен в Приложение 1 към настоящия доклад.

9. Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразно критериите по чл. 22

При реализирането на Плана се очаква засягане на 192 849 м² (19,3 ха), което представлява 2,96% от площта на зоната.

Не се очакват въздействия върху природни местообитания, поради липсата им на засегнатата територия.

Очаква се единствено засягане на местообитанията на видовете, предмет на опазването, свързано с промяна на площите им и отнасящи се до остроухия нощник (*Myotis blythii*), големия нощник (*Myotis myotis*), лалугера (*Spermophilus citellus*) и пъстрия пор (*Vormela peregusna*).

Не се очаква пряко засягане на индивиди, поради липсата на регистрирани такива, вкл. находища, както и фрагментация (прекъсване на биокоридори) на местообитания и популации, поради засягането не на цели, а на участъци от полигоните и предоставяне на възможност за преминаване на засегнатите наземни бозайници през разглеждания имот (Мярка 9, т. 6).

Към момента, на база наличната ни информация, на територията на цялата ЗЗ BG0000194 "Река Чая" са одобрени ИП, планове и програми с обща площ 104,51 ха (16,05 % от площта на защитената зона), които имат за цел урбанизация, застрояване и извършване на трайни промени на територията. Предвид преминали процедури по ОВОС, реалната пространствена кумулативна тежест на разглежданата промяна върху защитената зона се оценява на 11,8 ха, или 1,81% от площта ѝ.

Въпреки относително високия процент на териториално засягане на зоната, очакваното въздействие от реализирането на разглежданата промяна би имало положителен ефект върху зоната и част от предмета на опазването ѝ, поради:

- налично силно антропогенно влияние в района, което би се намалило в рамките на реализирането на ФТЕЦ;
- възстановяване на тревисто местообитание върху трайно нарушени терени, и
- използването на специфични технологии и дейности, които имат щадящ ефект върху околната среда.

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

На база наличната и анализирана информация, заключението ни за отрицателното въздействие на ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа върху структурата, функциите, целите, местообитанията и видовете предмет на опазване на защитена зона BG0000194 „Река Чая“ е че те **няма да бъдат значително увредени, като се очаква и положителна промяна**, поради следните **мотиви**:

- не се очаква влошаване на ПС на видовете, предмет на опазване, поради положителния ефект от реализирането на промените, свързан с подобряване и възстановяване на засегнати местообитания на животни и намаляване на шумовото замърсяване в района, което кореспондира с цел 3.4 от заповедта за обявяване;
- не се очаква влошаване на местообитания на големия гребенест тритон (*Triturus karelinii*), поради липсата на такива в територията на промяна;
- степента на въздействие върху структурата на защитената зона е оценена като незначителна, тъй като се очаква реализацията на промяната да има положителен ефект, въпреки относително високия процент на териториален обхват;
- при реализацията на промяната и последващите дейности не се очаква засягане на природни местообитания, предмет на опазване от зоната, вкл. в околността;
- при реализацията на промяната се очаква единствено засягане на площите на местообитанията на остроухия нощник (*Myotis blythii*), големия нощник (*Myotis myotis*), лалугера (*Spermophilus citellus*) и пъстрия пор (*Vormela peregusna*);
- предвид липсата на регистрирани находища на засегнатите видове в района на имота, вкл. и при теренните посещения не се предполага загуба на индивиди или безпокойството им;
- засягане само на периферен за зоната имот, с предоставяне на възможност за преминаване на засегнатите наземни бозайници през него имот и наличието на множество терени с подобни природни характеристики в района, не предполага фрагментиране на местообитания и популации на видове;
- щадящо по технология строителство, с минимално въздействие върху терена;
- възстановяване и поддържане на тревната покривка в по-голямата площ на засегнатия имот, с подобрени характеристики за някои животински видове, в сравнение с наличната към момента рудерална такава;
- предвид очакваните положителни промени върху предмета на опазване на зоната, заключението е за незначителна кумулативна тежест върху площта ѝ и тази на засегнатите местообитания на видове;
- изпълнението на редица мерки, които биха намалили въздействието върху фауната в района;
- намалено до липсващо човешко присъствие по време на експлоатацията на ФТЕЦ, поради изцяло дистанционното наблюдение на централата, и
- използване на съществуваща пътна инфраструктура за достъп до имота.

10. Наличие на обстоятелства по чл. 33 ЗБР, включително доказателства за това и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 от ЗБР - когато

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

заклучението по т. 9 е, че предметът на опазване на защитена зона BG0000194 "Река Чая" ще бъде значително увреден от реализирането на плана и че не е налице друго алтернативно решение

Предвид заключението за липса на значително увреждане от реализирането на разглеждания План върху местообитанията и видовете, предмет на опазване от защитена зона BG0000194 „Река Чая“, не са налични обстоятелства по чл. 33 от ЗБР.

11. Информация за използваните методи на изследване, включително времетраене и период на полеви проучвания, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация

Оценката на базовото състояние на местообитанията и видовете срещащи се в проучвания терен беше осъществена чрез справки с различни източници на информация, както и чрез извършени посещения на мястото през 2023 г. и 2024 г.

При описанието и анализа на степента на въздействие на разглежданата промяна върху предмета и целите на опазване на BG0000194 „Река Чая“ са взети предвид наличните данни от страницата на Натура 2000 към сайта на МОСВ: <https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App>, както и други релевантни документи за природните местообитания и видовете, касаещи зоната. За предварителна преценка относно налични местообитания в засегнатия терен са използвани и пространствени данни (.shp-шейп файлове в координатна система WGS 1984 UTM Zone 35N) получени от МОСВ и в последствие анализирани със софтуер QGIS v.3.18. За уточняване на границите на защитената зона са използвани пространствени данни от досиетата ѝ в горепосочената интернет страница на МОСВ.

При извършването на оценката за степента на въздействие на разглежданата промяна върху природните местообитания и тези на животинските видове, предмет на опазване от зоната, са взети под внимание данни за местоположението им, представителността и природозащитното им състояние (ПС), както и данни от Проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", други релевантни документи и лична информация. Крайните заключения са извършени основно на база реалното състояние на изследвания терен, проучено при теренните посещения и експертна оценка за очакваните въздействия и последици от разглежданата промяна.

За прогноза на въздействията беше взета предвид предоставената информация за параметрите и същността на разглежданата промяна и базовото състояние на терена, в който се предвижда то да се реализира, както и това на близката му околност.

12. Документи по чл. 9, ал. 2 и 3.

Документите по чл. 9, ал. 2 и 3 са представени в Приложение 2 към настоящия доклад.

13. Използвани източници на информация

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. **Възложител:** „Лъч Трейд“ ЕООД

13.1. Нормативни документи

1. Държавен вестник, бр. 80, 11.09.2020 г.
2. Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна:
<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0043:20070101:EN:PDF>
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:31992L0043&from=EN>
3. Закон за биологичното разнообразие
4. Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони

13.2. Литература

1. Кавръкова, В., Димова, Д. Димитров, М., Цонев, Р., Белев, Т., & Раковска. Р. (ред.). 2009. Ръководство за определяне на местообитанията от европейска значимост в България. Второ преработено и допълнено издание. София, Световен фонд за дивата природа, Дунавско-Карпатска програма и федерация “Зелени Балкани”.
2. Костова Р., Й. Кошев, Н. Цветкова. 2015. Оценка на състоянието на лалугер (*Spermophilus citellus* L. 1766). Проект „Теренни проучвания на разпространение на видове / оценка на състоянието на видове и хабитати на територията на цялата страна – I фаза“. Договор № 2597/22.07.2013 г. „Теренни проучвания на разпространение и численост на бозайници (без китоподобни)“, с. 15.
3. Кошев Й. 2022. План за действие за опазване на европейския лалугер (*Spermophilus citellus*) в България 2022 – 2031 г., МОСВ, БДЗП, София. 160 стр.
4. Кошев Й. 2012а. Методика за картиране на Европейски лалугер, *Spermophilus citellus*. Обособена позиция 4: Картиране и определяне на природозащитното състояние на бозайници, без прилепи 6. Европейски лалугер (*Spermophilus citellus*) – Методика за картиране, с. 8.
5. Кошев Й. 2012б. Методика за определяне на природозащитно състояние (ПС) на европейския лалугер, *Spermophilus citellus*. Обособена позиция 4: Картиране и определяне на природозащитното състояние на бозайници, без прилепи 6. Европейски лалугер (*Spermophilus citellus*) – Методика за определяне на природозащитно състояние, с. 24.
6. Кошев Й. 2013. Доклад за разпространение и оценка на ПС на целеви вид 1335. Лалугер (*Spermophilus citellus*) в 33 BG000194 „Река Чая“. Проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“. Обособена позиция 4: Картиране и определяне природозащитното състояние на бозайници, без прилепи.
7. Кошев Й. 2015. Методика за мониторинг на Европейски лалугер (*Spermophilus citellus* L. 1766). Проект „Теренни проучвания на разпространение на видове / оценка на състоянието на видове и хабитати на територията на цялата страна – I фаза“. Договор № 2597/22.07.2013 г. „Теренни проучвания на разпространение и численост на бозайници (без китоподобни)“, с. 11.
8. Кошев Й., В. Попов. 2013. Общ доклад за целеви вид: 1335. Европейски лалугер (*Spermophilus citellus*). Обособена позиция 4: Картиране и определяне природозащитното състояние на бозайници, без прилепи.
9. НСМСБР. Методика за мониторинг на лалугер (*Spermophilus citellus*) към Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие (НСМСБР).
- Попов, В. Бисерков, В. 2023. Във: Специфични природозащитни цели за типовете природни местообитания и за видовете, обект на опазване в защитена зона BG0000194 Река Чая.

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Възложител: „Лъч Трейд“ ЕООД

10. Ръководство за оценка на благоприятно природозащитно състояние за типове природни местообитания и видове по Натура 2000 в България, БФБ, 2009 г.

Спасов, Н. (2007). Пъстър пор (*Vormela peregusna*). В: Попов, В., Спасов, Н., Иванова, Т., Михова, Б. и Георгиев, К. (ред.): Бозайниците, важни за опазване в България. Изд. Dutch Mammal Society VZZ, Arnhem, The Netherlands: 270-273.

11. Zidarova, S. (2022). Present Distribution of the Marble Polecat *Vormela peregusna* (Güldenstädt, 1770) (Carnivora: Mustelidae) in central Western Bulgaria, with an Observation on its Defensive Behaviour. Acta Zoologica Bulgarica (Published online 8 August 2022)

12. Zidarova, S., Zaharieva, Z., Daskalova, G., Ivanova, N., Popov, V. (2022). Where does the Marbled polecat live in Bulgaria? 34th European Mustelid Colloquium (Book of Abstracts), 56 p.

13.3. Електронни източници

1. Данни от Информационната система за защитени зони от екологична мрежа Натура 2000 за защитена зона BG0000194 „Река Чая“, налични към 03.2024 г. на адрес:

<https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/Home/ProtectedSite?code=BG0000194&sitateType=HabitatDirective>

2. Данни от Информационната система за защитени зони от екологична мрежа Натура 2000 за местообитания и видове, налични към 03.2024 г. на адрес:

<https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App>

3. Публичен регистър по ОВОС, наличен към 03.2024 г. на адрес:

<https://registers.moew.government.bg/ovos/>

4. Публичен регистър по ЕО, наличен към 03.2024 г. на адрес:

<https://registers.moew.government.bg/eo/>

5. РИОСВ – Пловдив: <https://plovdiv.riosv.com>

ДОКЛАД за оценка за степента на въздействие на: „ПУП-ПРЗ за урегулиране на ПИ 40004.111.8 с площ от 192 849 м², с. Крумово, община Родопи, област Пловдив, за изграждане на фотоволтаична централа“ върху защитена зона BG0000194 „Река Чая“, съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Възложител: „Лъч Трейд“ ЕООД